

DIARIO DE SESIÓNS DO PARLAMENTO DE GALICIA

Número 3

VI lexislatura

Serie Pleno

Sesión plenaria 3 de decembro de 2001

Presidencia do Excmo. Sr. D. José María García Leira

ORDE DO DÍA

Punto único.- Proposta de candidato a presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía de Galicia.

SUMARIO

Ábrese a sesión ás dez da mañá.

Proposta de candidato a presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía de Galicia. (Punto único da orde do día.)

O señor secretario le a proposta do presidente da Cámara sobre o candidato á Presidencia da Xunta de Galicia. (Páx. 23.)

Exposición do programa de goberno: *candidato a presidente da Xunta, Excmo. Sr. D. Manuel Fraga Iribarne, que explica os seguintes temas:*

Nova orde mundial. (Páx. 24.)

A Europa das comunidades e das culturas. (Páx. 25.)

Unha Galicia integrada no Estado das autonomías. (Páx. 26.)

Lingua e cultura, alicerces da autoidentificación e do galeguismo popular. (Páx. 27)

A sociedade da información e do coñecemento. (Páx. 31.)

Unha nova era que comeza. (Páx. 32.)

Goberna-la globalización. (Páx. 33.)

Claves político-económicas. (Páx. 34.)

Emprego e formación profesional. (Páx. 35.)

Avance industrial. (Páx. 36.)

Por un agro competitivo. (Páx. 37.)

Liderado no sector pesqueiro. (Páx. 38.)

O hipersector da cultura, a comunicación e o turismo. (Páx. 39.)

Comercio e defensa dos consumidores. (Páx. 40.)

Políticas horizontais. (Páx. 41.)

Maior esforzo infraestructural. (Páx. 41.)

Investigación, desenvolvemento e innovación tecnolóxica. (Páx. 42.)

Desenvolvemento sostible e equilibrio ambiental. (Páx. 42.)

Administración e pacto local. (Páx. 42.)

Políticas sociais (Páx. 43.)

Educación no século XXI. (Páx. 43.)

Medidas para o crecemento demográfico. (Páx. 44.)

Familia, muller e xuventude. (Páx. 44.)

Sanidade e calidade de vida. (Páx. 45.)

Urbanismo, vivenda e deporte. (Páx. 46.)

Mellores servizos sociais. (Páx. 46.)

Gran avance da galeguidade. (Páx. 47)

Levántase a sesión á unha da tarde.

Ábrese a sesión ás dez da mañá.

Preside o presidente do Parlamento, acompañado da vicepresidenta primeira, da vicepresidenta segunda, do secretario e da vicesecretaria da Mesa, que é asistida polo oficial maior e polo letrado señor Caride Punte.

Ocupa o banco do Goberno o señor presidente da Xunta en funcións, acompañado de tódolos conselleiros en funcións.

O señor PRESIDENTE: Bos días. Ábrese a sesión.

O señor secretario dará lectura á orde do día.

O señor SECRETARIO (Pedrosa Vicente): Moitas grazas, señor presidente.

Punto único. Proposta de candidato a presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía de Galicia.

O señor PRESIDENTE: Moitas grazas.

Procede tamén dar lectura, polo señor secretario, á proposta do presidente da Cámara sobre o candidato á Presidencia da Xunta de Galicia, publicada no *Boletín Oficial do Parlamento de Galicia* número 4, de data 29 de novembro de 2001.

Señor secretario, se ten a bondade.

O señor SECRETARIO (Pedrosa Vicente): Resolución da Presidencia do Parlamento de Galicia, do 28 de novembro de 2001, relativa á proposta de candidato á Presidencia da Xunta de Galicia.

O Estatuto de autonomía de Galicia, no apartado 2.º do artigo 15, obriga ó presidente do Parlamento a establecer consultas coas forzas políticas representadas na Cámara, co obxecto de formular propostas de candidato á Presidencia da Xunta de Galicia.

En aplicación do referido precepto do artigo 16 da Lei 1/1983, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e do seu presidente, e da norma 1.ª do artigo 136 do Regulamento do Parlamento de Galicia, logo de consulta-las forzas políticas con representación parla-

mentaria e oída a Mesa, a Presidencia propónlle á Cámara, como candidato á Presidencia da Xunta de Galicia, o deputado don Manuel Fraga Iribarne. Santiago de Compostela, 28 de novembro de 2001. Xosé María García Leira, presidente.

O señor PRESIDENTE: Moitas grazas, señor secretario.

PROPOSTA DE CANDIDATO A PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA, PRESENTACIÓN DO SEU PROGRAMA DE GOBERNO E ELECCIÓN, DE CONFORMIDADE CO DISPOSTO NO ARTIGO 15.3 DO ESTATUTO DE AUTONOMÍA

O señor PRESIDENTE: A continuación ten a palabra o señor candidato para a exposición do programa.

O señor CANDIDATO A PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Fraga Iribarne): Moitas grazas, señor presidente.

Señor presidente, señoras e señores deputados, de conformidade coas normas dispostas no artigo 15, apartado 3, do Estatuto de autonomía de Galicia, e en concordancia cos artigos 135 e seguintes do Regulamento deste Parlamento, comparezo hoxe perante esta Cámara para expoñer-lo meu programa de goberno á fronte da Xunta, suprema representación da nosa Comunidade Autónoma.

Fágoo consciente da responsabilidade e do alto honor que representa para min solicitar, por cuarta vez consecutiva, a confianza deste Parlamento.

Pero, despois da maioritaria e xenerosa acollida do corpo electoral ás propostas do Partido Popular de Galicia, terán que comprender-las súas señorías que as miñas primeiras verbas non poden ser outras que de moi sincero agradecemento para as mulleres e os homes que, non só aquí en Galicia, senón tamén nese inmenso territorio da galeguidade estendida por todo o mundo, renovaron, nuns comicios verdadeiramente exemplares, a súa aceptación do programa popular e a confianza nas nosas futuras accións de goberno.

O día da primeira toma de posesión como presidente da Xunta, o 5 de febreiro de 1990, afirmei nesta

mesma Cámara que me comprometía a traballar arreo e con tódalas miñas forzas para que Galicia atopase os vieiros necesarios para a súa verdadeira renovación e integración no novo século e milenio.

Así, ó longo do derradeiro decenio do século XX e nos dous primeiros anos deste milenio, gracias —repto— á xenerosa confianza e participación deste pobo marabilloso, fomos desenvolvendo e facendo realidade aquelas liñas mestras de actuación, complementadas con innumerables plans e proxectos que conformaron, sen triunfalismos de ningún tipo, un período de constante e profunda transformación da nosa Galicia.

Isto non o dicimos só os que tivémo-la obriga e a honra de traballar pola nosa terra durante o pasado período; isto mesmo ten sido recoñecido, en diversas ocasións e dende ópticas moi distintas, por personalidades representativas da política, da cultura e da investigación de tódalas partes do mundo, mesmo as que, sen compartiren os nosos ideais, valoraron e valoran obxectivamente o noso esforzo e dedicación. Moitas gracias tamén para todos eles.

O pasado 21 de outubro, a maioría dos cidadáns deste país referendaron co seu voto popular a continuidade dun proxecto político que foi quen de facer realidade, nos diversos eixos do devir da nosa terra e a través de equipos competentes e eficaces, aquelas miñas propostas do 5 de febreiro de 1990. Unhas propostas que anunciaban aires de cambio e modernización, tempos de benestar e prosperidade, novos horizontes para o desenvolvemento infraestructural, verdadeiro impulso autonómico e unha activa participación nas institucións e foros europeos. En definitiva, señoras e señores deputados, unha maior e máis dinámica potenciación da autonomía conseguida e un meirande exercicio do propio autogoberno.

Polo tanto, á luz da resposta da cidadanía, podemos afirmar con satisfacción que Galicia decidiu, soberana e democráticamente, non rematar nin rachar con nada, senón todo o contrario, continuar con vigor reforzado unha nova etapa de consolidación innovadora.

Iniciamos un período novo que comeza nesta lexislatura e que ten ó seu favor a estabilidade e a experiencia adquiridas, dúas forzas motrices para conti-

nuar traballando e avanzando, sen pausas nin rupturas, nunha permanente renovación e coa perspectiva do 2010.

Un futuro, señorías, que sabemos complexo e non exento de problemas, pero non por iso menos ilusionante á hora de concibir ideas e de da-las máis oportunas e cumpridas respostas, ou o que é o mesmo, as mellores e máis avanzadas realizacións que a Galicia de hoxe e de mañá merece.

Por iso, e aínda que Chateaubriand, o admirado mestre de don Ramón Otero Pedrayo, dixera que “hai palabras que deben ofrecerse só unha vez”, persoalmente penso que nunca son suficientes as chamadas que se fagan, con cordialidade, a prol do diálogo e da colaboración posibles.

Polo tanto, señorías, reitero o meu ofrecemento ós grupos políticos presentes nesta Cámara para intentarmos, no novo período que comeza, un diálogo institucional constructivo; porque creo nel e porque, moi por riba de discrepancias e rivalidades políticas, considero que está o respecto que merecen todos aqueles que o pobo galego designou como os seus lexítimos representantes.

NOVA ORDE MUNDIAL

Poucas veces ó longo da historia a situación internacional foi tan complexa como a que agora se nos presenta. Non se trata, pois, señoras e señores deputados, de facer aquí un repaso detallado da política mundial, senón de considera-la oportunidade das nosas propostas e proxectos, a curto e a longo prazo, no marco dos transcendentais acontecementos que día a día orientan e transforman a realidade internacional.

Botando unha ollada retrospectiva comprobamos que durante a pasada “guerra fría” o reparto de papeis entre as principais potencias e líderes do mundo era evidente, ata o punto de que resultaba case previsible o que ía dicir e facer cada protagonista.

Coa desaparición da URSS produciuse un gran baleiro por onde penetrou o fenómeno globalizador. A partir dese momento os principais centros de decisión mundial perderon a seguridade anterior e moitas veces ata semella que os acontecementos, no seu vertixinoso ritmo, van por diante das decisións dos que es-

tán no exercicio do poder máximo. Isto resulta, naturalmente, perigoso para a orde mundial.

É certo que os EE.UU. de América lles corresponden de o papel de única superpotencia. Pero despois do tráxico 11 de setembro pasado, tras un sanguinario ataque terrorista que conmocionou a humanidade, o Goberno norteamericano comprobou algo moi importante: que mesmo os EE.UU. xa non son invulnerables, a pesar de que o seu poder económico e militar siga sendo moi superior ó dos demais.

Neste senso, señorías, debe valorarse positivamente que os EE.UU. estean en proceso de cambio da súa política dentro da ONU e demais organismos internacionais. Búscanse alianzas e consensos, e isto é moi positivo xa que a maior superpotencia mundial non debe actuar unilateralmente impondo a súa vontade, senón que debe respecta-la independencia e a soberanía de tódolos estados do planeta. Cómpre rematar, como tamén teño pedido moitas veces, con situacións humillantes de bloqueos e illamentos forzosos, porque estas acaban prexudicando sempre os máis débiles e desprotexidos.

Todos debemos esforzarnos en que o principio rector das relacións internacionais vaia orientándose cara ó diálogo e a un labor máis de conxunto dentro dos organismos competentes e representativos. Nin a confrontación bilateral nin os conflitos armados nin os castigos en forma de embargos económicos son os camiños correctos nun planeta Terra cada vez máis tecnificado e mellor intercomunicado, e tamén, por certo, máis agredido biolóxico e medioambientalmente.

Ó mundo islámico, debido á súa extensión xeográfica, á súa densidade poboacional e ás confrontacións relixiosas, económicas e sociais, tócalle hoxe se-lo maior campo de conflitos da humanidade. Mais cómpre ter moi en conta que polo de agora a iniciativa terrorista só vén tendo eco en sectores do islamismo máis radical. Contra estes sectores integristas, e non contra o conxunto do mundo islámico, polo que persoalmente sinto a maior simpatía e admiración, e ben o proban varias das miñas viaxes, deben interpretarse as accións militares desenvolvidas en Afganistán. Acción que, por certo, nos están presentando —contra os prognósticos dalgúns— a uns

EE.UU. especialmente prudentes na súa resposta ós ataques terroristas.

Como anticipiei, señorías, as relacións occidente-mundo árabe xiran, xa de vello, arredor da desconfianza e do conflito entre relixións e modelos de civilización e cultura, cando menos, distantes. Por ámbalas partes témo-la obriga dende occidente e dende Europa, pero tamén dende o Islam, de buscar fórmulas superadoras deses receos.

A recente proposta do ex presidente George Bush de apoia-la creación dun Estado palestino, no medio e medio dun foco de alta conflictividade como é o Oriente próximo, é, ó meu modo de ver, unha desas mensaxes que, aínda que non arranxen a situación inmediatamente, poden axudar a mellora-las cousas a medio e a longo prazo.

-A Europa das comunidades e das culturas

Con referencia a Europa, segue a ser clara a intención de conservar e potenciar unha unidade tan estable e progresiva como se poida, algo que pasa polo respecto e a defensa de tódalas realidades culturais que singularizan o vello continente.

Estamos practicamente xa integrados na Europa do euro; isto indícanos, señorías, que o espírito da unidade no político, no económico, no social e no cultural vai fructificando positivamente. Por certo, recentemente tivémo-la honra de que Galicia e Santiago de Compostela fosen a sede da VIII Conferencia internacional de linguas minoritarias, na que o destacado lingüista francés Robert Lafont definiu acertadamente a diversidade cultural como “unha verdade europea”.

Mais non todas son rosas, tamén hai espiñas; a ferida do conflito dos Balcáns non acaba de pechar ben, e segue gravitando negativamente sobre a idea dunha Europa forte e unida, capaz de resolver por si mesma os seus problemas.

Dende Galicia compartimos unha cosmovisión xenuinamente europea, solidaria cos demais pobos e rexións do continente. Tanto dende a Xunta, a través da Secretaría Xeral de Relacións coa Unión Europea e Acción Exterior, como dende a Fundación Galicia-Europa, renovaremos, no período que comeza, o noso obxectivo dun maior protagonismo na Europa Unida,

para facilitar en todo o posible a participación das empresas e axentes sociais galegos nos intereses europeos.

Nesa liña está a recente constitución do Consello Asesor da Fundación Galicia-Europa, unidade de apoio á institución que ten por finalidade fomenta-lo achegamento da realidade galega, de toda a súa sociedade civil, á realidade europea. Con isto, Galicia aposta por dar maior protagonismo á sociedade civil na construción da Europa Unida.

Os galegos somos unha das máis vellas e sólidas culturas europeas. Achegámo-la nosa forza de traballo no momento de expansión de Europa —moitos fillos dos nosos emigrantes a Inglaterra, a Francia, a Alemaña ou a Bélxica son cualificados profesionais europeos—, e hoxe seguimos contribuíndo ó rico mosaico da Europa unida.

Seguiremos traballando para que o actual Comité das Rexións se transforme nun verdadeiro senado europeo e para que poidamos incrementa-la nosa participación na Comisión Europa e nos seus órganos de apoio.

Neste mesmo senso seguiremos defendendo o dereito a que as comunidades autónomas poidan participar ocasionalmente no Consello da Unión Europea, cando se debatan cuestións que afecten ás posibilidades de accións en favor dos intereses de cada comunidade.

Dentro da política de integración europea merecen especial atención as relacións de Galicia co irmán Portugal. Unhas relacións que van moito máis alá do simplemente político, administrativo e económico; pois, como nos di Luís de Sousa Rebelo, no seu comentario á novela *A Jangada de Pedra*, do Premio Nobel José Saramago —por certo, un excelente coñecedor deste noso país, bo amigo de Galicia—, “*o romance é dos mais castiçamente ibéricos que em português se escreveram, o seu espaço de acção estende-se a toda a Península... E, assim, a nave de pedra, submersa na costa da Galiza, aonde os ventos trazem o eco das solidões marítimas, assinala o mito do fundador*”.

A euronrexión Galicia-Norte de Portugal é a proa de granito da xangada ibérica de Saramago. Nela le-

vamos traballando máis dunha década e a súa posición estratéxica esixe un maior intercambio a tódolos niveis. Intercambio e relación non só limitados á *Região Norte* de Portugal, senón que extensivos á totalidade do territorio luso, como teñen expresado, en máis dunha ocasión, as altas instancias do tan querido país.

-Unha Galicia integrada no Estado das autonomías

En canto a España, pois sendo galegos sentímonos fondamente españois, creo que estamos en condicións de defini-la situación actual dende a perspectiva dun optimismo razoable. Así o confirman as máis actualizadas sondaxes de opinión cidadá, que referendan maioritariamente a confianza outorgada ó equipo de goberno popular que preside José María Aznar. O Partido Popular conserva unha maioría que, sen dúbida ningunha, deriva da xestión eficaz e do benestar evidente.

Enfrontámonos, cada unha das comunidades e rexións que integran o actual Estado das autonomías, cunha realidade múltiple e distinta, complexa e tamén, por qué non, ilusionante. Unha realidade que nos obriga a ser solidarios e a permanecer firmemente unidos fronte á máis terrible lacra do noso tempo: o terrorismo.

Para isto non hai aínda, por desgracia, solucións inmediatas. Non temos remedios que poidan poñer un punto e final definitivo á barbarie dos que exercen a violencia pola violencia, xa nin sequera no nome de ideas disgregadoras; dos que matan por matar; dos que se apoian nas liberdades do Estado de dereito para asasinar, para secuestrar, para chantaxear, para manter unha latente situación de inseguridade e terror na cidadanía.

Mais non todo é negativo. Existen sombras, pero tamén luces esperanzadoras. Co recente acordo político dos Quince sobre a definición do terrorismo, o conxunto da Unión Europea disporá moi pronto de mecanismos que eliminen os lentos procesos de extradición, deixando a porta aberta para que moi pronto, o próximo 14 de decembro, no Consello Europeo de Laeken, se aprobe unha lista de organizacións terroristas, entre as que está previsto que figuren algunhas do ámbito de ETA que participan na famosa *kale borroka*.

Cando reafirmamos de forma explícita o noso compromiso con Galicia como nacionalidade histórica temos tamén que confirmar, repito unha vez máis, o noso orgullo como españois e como cidadáns europeos plena e historicamente integrados en España. Somos galegos e non renunciamos a nada, porque sendo españois servimos á nosa Galicia e a España por igual, da mesma maneira.

No plano interior quero expresar, señoras e señores deputados, perante este Parlamento, a nosa satisfacción polo novo modelo de financiamento autonómico que incrementa substancialmente os nosos recursos e a nosa capacidade de decisión. Capacidade que utilizaremos, con firmeza e austeridade, para darlle unha maior dimensión social ó noso sistema tributario.

Neste senso, e facendo uso da capacidade normativa sobre os impostos cedidos que ten Galicia, temos pensado presentar nesta Cámara unha proposta de exención total de tributación efectiva á transmisión *mortis causa* da empresa individual, que será tramitada a través da Lei de acompañamento dos presupostos xerais da Comunidade Autónoma para o 2002.

Esta medida poderá levarse a cabo nos seguintes supostos:

Primeiramente, terá que tratarse de empresas de “reducida dimensión”, entendendo por isto a definida no artigo 122 da Lei do imposto de sociedades, que abarca na actualidade a aquelas empresas que teñan un importe neto de cifra de negocios inferior a tres millóns de euros, e que se ampliará a cinco millóns de euros a partir do 1 de xaneiro de 2002.

En segundo termo, a empresa individual, o negocio profesional e as participacións en entidades terán que estar exentas do imposto sobre o patrimonio.

En terceiro lugar, o adquirente ten que manter no seu patrimonio a adquisición por un prazo superior a cinco anos.

En último lugar, como é lóxico, o domicilio fiscal da empresa ten que estar na Comunidade Autónoma.

Quixera referirme tamén a outra proposta formulada na campaña electoral, dirixida a defende-la pervi-

vencia da empresa agraria. Para iso, establecerémo-la exención do imposto de transmisións *mortis causa* —imposto de sucesións—. Esta exención estará destinada ás transmisións por herdanza, sempre que o causante teña a condición de agricultor profesional e que o herdeiro manteña a explotación durante, alomenos, os cinco anos seguintes; considerándose o causante agricultor profesional cando obteña beneficios dalgunha actividade complementaria definida na Lei de modernización de explotacións agrarias. Esta exención pensamos incluíla tamén na Lei de acompañamento dos orzamentos xerais de Galicia para o vindeiro exercicio.

Galicia debe pecha-lo seu ámbito competencial nesta lexislatura, e coas transferencias necesarias para facer máis racional o modelo de distribución de competencias.

Tamén aproveito, señorías, para reiterar, coa maior énfase posible, as miñas propostas ben coñecidas de reforma do Senado, da creación da Conferencia de Presidentes e do Consello Económico e Social na parte que aínda non se desenvolveu. Manteño e reitero aquí, unha vez máis e cantas sexan necesarias, as miñas propostas, compartidas por outros moitos mandatarios autonómicos, de que o actual Senado pase a ser unha auténtica cámara de representación territorial. Para retomar aquela ou outra proposta semellante, penso, coa maior lealdade, que sería moi necesario o consenso dos grandes partidos políticos, e, sobre todo, un novo clima para adecua-la proposta ó momento actual. Pero tamén sei que mentres que non exista o indispensable consenso constitucional resultará moi difícil avanzar nesa dirección.

-Lingua e cultura, alicerces da autoidentificación e do galeguismo popular

A lingua galega, fala propia de noso, idioma romance fillo do latín, creación xenuína do pobo, cerne da nosa literatura, é, en xusta definición do inesquecible Ramón Piñeiro, “a verdadeira forza espiritual que lle brinda unidade interna á nosa comunidade social... A terra e a lingua son as dúas raíces máis fondas do pobo galego”. Fin da cita de don Ramón Piñeiro.

Foi Frei Martín Sarmiento, extraordinaria figura do século XVII ó XVIII e á que se lle dedicará o próximo ano o Día das Letras Galegas, autor do coñecido

Onomástico etimológico latín-galego..., entre outros moitos escritos sobre o galego, quen nos transmitiu, nas súas *Memorias para la historia de la poesía y poetas españoles*, a famosa cita do Marqués de Santillana, recoñecéndolle á fala galega a máis alta categoría literaria na Idade Media: “... *no ha mucho tiempo, cualesquier decidores, ó trovadores de estas partes, agora fuesen castellanos, andaluces, ó de la Extremadura, todas sus obras componían en lengua gallega...*”

Polo tanto —e sen ningún ánimo de polémica—, eu, que aprendín as primeiras palabras e expresións nesta fala marabillosa directamente dos labios dos meus devanceiros da Regueira, en Regoaveso, unha aldea da chaira de Lugo, creo sinceramente na pervivencia e no futuro da lingua galega como instrumento válido de comunicación e de cultura para enfrontarnos ós retos do século XXI; iso si, se nós mesmos empezamos por respectala.

Sei moi ben que cómpre dobrar esforzos para que o galego avance cada vez máis, por amplos vieiros normalizadores. Pero considero tamén que o castelán que actualmente se fala en Galicia, o de Valle-Inclán, o de Torrente ou o de Cunqueiro, debe ser considerado como unha riqueza para todos nós, e non como unha lingua allea ou imposta.

O profesor Johannes Kabatek, alumno do gran filólogo Eugenio Coseriu, tense ocupado no seu traballo *Os falantes como lingüistas* do importantísimo papel reservado á sociedade na constitución dunha lingua común, é dicir, dun galego culto. Neste senso, eu quixera, señoras e señores deputados, facer unha cordial chamada ós falantes e ós non falantes, a tódolos galegos, pensen como pensen e veñan de onde veñan, para que aumenten a súa concienciación sobre a importancia do uso da nosa lingua e o respecto por ela.

Para iso é fundamental unha correcta información e unha política lingüística flexible que cumpra plans e logre resultados, sen imposicións de ningún tipo. Considero que debemos de traballar todos unidos, empezando pola Xunta, achegando novas ideas e proxectos ó actual proceso normalizador, facendo especial fincapé nun maior emprego do galego por parte dos medios privados de comunicación, orais e escri-

tos, e na imprescindible confluencia da lingua galega cos novos soportes e medios tecnolóxicos.

Señoras e señores deputados, nesta liña, non na da confrontación nin na das ameazas de guerra lingüística, estou disposto, eu o primeiro, a que na lexislatura que comeza avancemos un longo treito autoidentificador para a defensa e a promoción, interna e externa, da nosa lingua, a lingua galega. E co gran Álvaro Cunqueiro, inesquecible e admirado amigo, digo e afirmo que “o noso santo e a nosa seña, o noso sinal, o sinal da santa cruz galega, haberá de ser sempre a lingua que falamos”.

Todos sabemos que o pobo galego posúe unha cultura de seu. Unha cultura que forma parte substancial da propia identidade, que foi quen de acumular, ó longo dos séculos, un riquísimo e variado patrimonio, e que segue a producir hoxe magníficas manifestacións creativas que transcenden máis alá da nosa realidade. Unha cultura que comparte o contexto hispánico, ó que pertencemos por historia, e o mundo de expresión portuguesa, ó que estamos fortemente vencellados. Unha cultura occidental e europea, iberoamericana e universal.

Os galegos estamos orgullosos, pois, da nosa cultura, hoxe fondamente asentada nas súas raíces, aberta, libre e plural; e queremos que siga así, como referencia viva e constante dos novos horizontes polos que nos toca transitar.

A cultura galega, por outra parte, evolucionou, señorías, sobre todo na última década, dende posicións de resistencia ata a súa capacidade actual para medrar e crear espacios propios dentro da sociedade da comunicación.

Vivimos tempos nos que o capital cultural é unha das forzas máis cobizadas para as economías desenvoltas. Na actual “era do acceso”, ou tamén chamada “nova fronteira económica”, será onde a cultura galega leve a cabo a súa definitiva integración, contra o que algúns pensan, porque abrir portas é sempre dar saídas.

O labor de apoio, salvagarda e promoción dos valores tradicionais da cultura segue a ser imprescindible. Mais hoxe é imposible disociar a pervivencia dunha vella e frutífera cultura como a nosa da súa

capacidade para adaptarse e abrir novos campos. Os nosos valores culturais de sempre, aqueles que nos identifican como galegos, teñen agora a importantísima e mesmo diría indispensable continuidade na industria da cultura e do ocio. Un sector dinámico que está a converterse nun dos vectores do desenvolvemento de Galicia e que nos permite, ó mesmo tempo, proxectármonos cara a novos escenarios e mercados.

Os retos de renovación e de cambio cultural xa están presentes entre nós; por exemplo, nos museos, que deixaron de ser salas de acumulación de materiais para convertérense en espazos vivos e cheos de actividades; ou nalgúns bibliotecas, que ofrecen os seus servizos durante as horas da noite; catalizadores máis que evidentes da transformación deste país.

Señoras e señores deputados, eu son consciente de que debemos abrir un gran debate no seo da cultura galega. Este é o momento e estamos dispostos a impulsalo canto antes. Pola nosa parte, intentaremos que sexa un debate serio e achegador, de renovación e de vangarda, para a paz e a creatividade; contamos para iso con tódolos colectivos implicados que queiran colaborar, nós non excluimos a ninguén. Neste novo abrente cultural, neste novo rexurdimento, considero que non hai lugar nin para vellas e caducas retesías nin para vaidades personalistas.

A Unión Europea cando fala de industrias culturais considéraas un conxunto de ámbitos singulares nos que se inclúen actividades relacionadas co patrimonio, coa literatura, coa prensa, coa música e a danza, co audiovisual, coas telecomunicacións, coas artes escénicas e teatrais, co turismo, coa produción científica e con todo aquilo que signifique renovación creadora.

A conciencia histórica do noso pobo, a conciencia galega, é un longo proceso que comeza pola descuberta da personalidade colectiva e que vai enchendo todo o devir histórico de Galicia. Nesa dirección é onde cómpre interpreta-lo concepto de autoidentificación; termo que veño empregando dende os anos noventa e que debe entenderse como o que é, unha achega de cara ó presente e ó futuro do pensamento galego. Quixera aclarar, sen embargo, que a autoidentificación da que eu veño falando e escribindo non é, como algúns afirmaron, unha “antinomicidade” para an-

tepor ó principio, obsoleto e caduco por insolidario, da autodeterminación. Reitero, pois, que nada ten que ver unha cousa coa outra.

Concibímo-la autoidentificación como unha tarefa inacabada, un principio que hai que reelaborar constantemente, contrastalo día a día, xa que, etimoloxicamente, autoidentificarse é te-la capacidade suficiente para recoñecerse no propio ser, no propio perfil. Autoidentificación é un esforzo constante de afirmación na personalidade espiritual e colectiva do pobo galego, dende dentro del mesmo.

Galicia, como todos vostedes saben, señoras e señores deputados, é unha comunidade humana ben definida, con cultura e lingua de seu, que vén exercendo, como consecuencia da transición española e dende a promulgación da actual Constitución e do noso Estatuto de autonomía, un autogoberno que comezou sendo feble e limitado e que hoxe conta con institucións propias consolidadas que garanten o seu futuro.

Está claro, señorías, que a autonomía galega debe aspirar a máis. Pero todo ese impulso autonómico dependerá do noso traballo, do noso compromiso e do noso peso específico, tanto na España das autonomías, da que formamos parte, como na Europa dos pobos e das culturas, na que cada vez máis representamos e estamos mellor representados. Pero isto ou se cre ou non se cre. Non pode ser só un pretexto, un tópico. Toda adaptación camaleónica do noso autonomismo acaba vindo abaixo, porque o noso pobo distingue moi ben entre a simulación interesada e o auténtico autonomismo.

A Constitución de 1978, da que me honro en ser un dos membros da ponencia que levou a cabo a súa redacción, foi quen de artellar, nun momento de grande tensión política e social, fórmulas válidas para todos –e que aínda poden durar por moito tempo–, principios flexibles e perdurables para que as tres nacionalidades históricas e o resto das rexións reafirmasen a súa integración nunha España común pertencente á Europa unida. Galicia convértese así, sen necesidade de rupturas nin de confrontacións entre irmáns, utilizando a clásica terminoloxía de Jellinek, nun “fragmento do Estado”.

Recoñecémonos, é dicir, autoidentifícámonos, señoras e señores deputados, como o que somos: unha

nacionalidade histórica autónoma con amplas competencias e pleno exercicio do autogoberno. Polo tanto, os resultados electorais confirman que a maioría dos cidadáns galegos non queremos autodeterminación nin soberanía nin independencia; queremos, iso si, verdadeira autonomía.

A comezos do século XIX, Hegel —a quen me permito situar entre os máis grandes filósofos da humanidade, e sobre todo na filosofía da historia— reparou no problema da integración alemá, daquela aínda sen completar. Respondía así, o grande pensador, a un proceso histórico que comezaba daquela e que concluiría, século e medio máis tarde, coa definitiva constitución do Estado alemán. Non era fácil acertar co concepto máis axustado, pero Hegel achouno na palabra *aufhebung*, que significa integración dun grupo social dentro doutro maior, para evitar precisamente así a súa desaparición, a perda das súas características.

Isto é algo que historicamente temos moi claro os galegos; aínda que algúns aínda non o entendan. A amplísima maioría de nós responde positivamente diante da *aufhebung* de Galicia en España. Para sermos galegos de verdade non temos necesidade ningunha de renunciar a ser españois; do mesmo xeito que para ser cidadáns europeos tampouco debemos renegar da nosa condición de galegos e de españois.

Resumindo, señoras e señores deputados, chamamos autoidentificación ó dereito que cada galego ten de asumir todos e cada un dos elementos que conforman a súa propia identidade; dende a lingua e a cultura ata os símbolos propios: bandeira, escudo e himno.

Certo é que quedan aínda treitos autoidentificados por andar; mais esta é a propia dinámica do concepto. E tampouco sería xusto non recoñecer que xa temos avanzado un importante camiño nesa liña de integración e de reforma que tan bos resultados está dando no noso país. Dicar isto aquí non é fachenda nin pedantería ningunha, pertence ó campo da máis pura realidade.

“Galicia é un feito no camiño da historia; unha obra de Deus; un froito fermoso e celmento da natureza; unha realidade que ningunha lei dos homes poderá nunca desfacer.” Esta cita, que resume nun fermosísimo e breve pensamento páxinas e páxinas po-

sibles sobre a identidade e o futuro, pertence a un dos pais do mellor galeguismo, a Antón Losada Diéguez, figura singularísima das Irmandades da Fala, animador e activo participante nas primeiras tarefas da “Xeración Nós”. Losada Diéguez constitúe un exemplo de compromiso e de entrega a Galicia.

Foi precisamente en nome dese galeguismo intachable, que practicaron e enriqueceron homes como Losada Diéguez, no que centos de milleiros de galegos, identificados co programa do Partido Popular de Galicia, medraron en conciencia e responsabilidade política.

Resulta innegable o recoñecemento, por parte da maioría dos cidadáns deste país, dunha meirande autoestima, do orgullo de sermos e de sentírmonos galegos; unha forza interior que transcendeu os límites da Galicia territorial e que chegou ás máis afastadas comunidades da diáspora, ó inmenso territorio da galeguidade. Será, pois, na confluencia do centrismo liberal co rexionalismo máis avanzado de Brañas e de Murguía, e no marco federalizante da actual España das autonomías, onde tome corpo un galeguismo maioritario e autoidentificador, un galeguismo cunha forte implantación social: o galeguismo popular. Un galeguismo fundamentado no recoñecemento da personalidade propia a tódolos niveis, unha práctica política renovadora e capaz de dar resposta ós desafíos da sociedade do século XXI; un movemento integrador e solidario que non renuncia a nada e que aspira a todo.

A sociedade galega non é politicamente inxenua nin facilmente manipulable. Despois de máis de vinte anos de practicar civicamente a democracia e a autonomía, ofende gravemente ó pobo galego no seu conxunto quen menosprece a capacidade política dos cidadáns deste país, ou dos emigrantes que exercen o seu voto con moito esforzo e completa liberdade.

O pobo galego sabe moi ben quen é cada quen, e estou seguro de que seguirá apostando, no futuro, por un exercicio permanente e autoidentificador da autonomía e por unha praxe política galeguista e popular.

-A sociedade da información e do coñecemento

A nova sociedade da información e a era dixital, no seu imparabile desenvolvemento, implican hoxe unha tendencia á integración e á converxencia, tanto

das tecnoloxías como dos sistemas. Vexamos pois, as opinións de tres destacados ensaístas que teñen reflexionado sobre a integración da nova sociedade.

Para Sultan Kermally, por exemplo, economía e sociedade significan hoxe a oportunidade e a necesidade de combina-los factores tradicionais —traballo, capital e empresa— cos de competencia, expansión e coñecemento. Estes factores implican un gran dinamismo, ata o punto de que fan varia-lo concepto de “vantaxes comparativas” polo de “vantaxes temporais”. O economista norteamericano Charles H. Fine, en cambio, utiliza as leis xenéticas da transformación das especies como metáfora da evolución das organizacións e a sociedade. Trata de explicar este autor a necesidade que ten a sociedade actual de estar en permanente actitude de innovación e adaptación para vencer-lo reto da transformación que lle impón o mundo globalizado.

E, por último, citarémo-las opinións de Tom Peters, economista e sociólogo que se ten manifestado sobre a importancia, no actual proceso social, dunha maior axilidade e capacidade de resposta instantánea, algo que prima sobre a cuantificación e a forza.

Converxencia e integración son, señoras e señores deputados, os camiños escollidos polas empresas máis dinámicas e de maior suceso do mercado galego. Falemos de Zara, Pescanova, Pharmamar, Coren e de tantas outras que entenderon a converxencia do local e o global, único xeito de adaptarse e de facerse máis cosmopolitas.

A información e o coñecemento son, pois, señorías, instrumentos estratéxicos para calquera sociedade. A suma destes bens dificilmente tanxibles axuda a conforma-lo capital e a riqueza intelectual dunha sociedade. O concepto da sociedade da información ten xa máis dun cuarto de século e os seus efectos reais son cada vez máis evidentes no mundo de hoxe. O futuro desenvolvemento da sociedade da información é un auténtico reto para a economía e para a sociedade. A innovación e as novas tecnoloxías de acceso á información dependen, nunha gran medida, dos medios dispoñibles, pero tamén é fundamental a vontade política. Referímonos ás infraestruturas de acceso e de produción de contidos.

Con respecto a isto, é imprescindible a actitude positiva das administracións e de toda a sociedade diante da innovación, pois trátase de infraestruturas que representan unha fonte constante de emprego e de riqueza. Infraestruturas imprescindibles para o impulso da sociedade da información.

Aproveito, señoras e señores deputados, para anunciar-lo compromiso de elaborar un Plan director de telecomunicacións que impulse a extensión da banda ancha —hoxe xa a temos moi avanzada— a todo o territorio galego, e que favoreza a articulación das redes especializadas e das tecnoloxías dixitais. Tamén son esenciais infraestruturas telemáticas e físicas doutro carácter, para combinalas e converxer co decidido impulso que estamos dando, dende a Xunta de Galicia, á industria dos contidos e da cultura en xeral.

Está claro que as tecnoloxías da información son as que marcan o ritmo, a forma e ata o fondo de moitas decisións e tendencias sociais. Polo tanto, o verdadeiro reto é hoxe a comunicación, a conectividade e a capacidade de crear contidos propios para seguir construíndo, sobre sólidas bases, a sociedade galega do século XXI.

Gracias á banda ancha, a era dixital será realidade nos nosos fogares e lugares de traballo. Así, o cidadán terá acceso directo ós diversos departamentos da Administración para arranxa-los seus asuntos dende o seu propio ordenador. Todo o mundo reconece agora que Galicia vén sendo pioneira en materia de telecomunicacións dende comezos da década dos noventa, e é bo que isto se reconeza.

Cómpre lembrar aquí que o hipersector —pois así hai que chamalo— das telecomunicacións, a comunicación e a electrónica, acadou no pasado ano case 11 billóns de pesetas de facturación en toda España, equivalentes ó 10% do PIB, cunha taxa de crecemento superior ó 20%, segundo datos da Asociación Nacional de Industrias Electrónicas e de Telecomunicacións.

Recentemente, a Unión Europea resaltaba o papel estratéxico das telecomunicacións para o avance e o impulso cultural. As telecomunicacións deben ser entendidas, pois, moito máis na nosa Galicia, como un espazo de actividade con gran capacidade de consti-

tuírse en elemento de expansión e difusión da identidade cultural.

É necesario para a plena integración na nova economía, contar cunhas estruturas tecnolóxicas e productivas adecuadas, e, ó mesmo tempo, crear un clima social favorable á súa implantación e ó seu avance. Para acadar este desenvolvemento, imprescindible para que Galicia non perda o tren da modernidade, como nos pasou, por desgracia, na revolución industrial, seguiremos traballando en medidas concretas que resumimos en: un máis baixo custo de acceso a Internet, uns mercados de bens e servicios máis flexibles, fomento do capital-risco e apoio ó investimento en I+D, ou, se se quere, en I+D+I.

A investigación e o desenvolvemento tecnolóxico seguen estando, pois, entre as nosas prioridades para este ciclo que se abre, non só no referente a iniciativas que obviamente corresponden á Administración autonómica e ás nosas tres universidades, senón tamén tratando de implica-las empresas privadas, estimulándoas e impulsándoas para que aumenten a súa competitividade.

Para a sociedade galega e o seu tecido productivo, neste primeiro treito do século XXI, a nova economía representará unha dobre oportunidade con respecto a outras comunidades máis desenvolvidas, tanto de España como de Europa. Dobre oportunidade representada polo efecto tecnolóxico, ó que deberán estar unidos competencia e flexibilidade, coa vantaxe de que poderemos incrementar estes aproveitamentos nun momento marcado pola converxencia monetaria e económica da Unión Europea a partir do próximo mes de xaneiro.

A nova economía, asociada ó choque positivo da produtividade que supón a incorporación das tecnoloxías da información e da comunicación, é un factor clave para alcanzar un crecemento sostido. Internet, a “rede de redes”, é unha factoría mundial de constante creación de contidos. Son miles e miles de páxinas *web* as que se manexan día a día, e todos sabemos que existen xentes sen escrúpulos que utilizan esta posibilidade de Internet para viola-los dereitos fundamentais das persoas e da sociedade democrática. Polo tanto, penso que é bo sumarnos ás voces que dende diversas partes do mundo reclaman un código deonto-

lórico, amplamente consensado para que teña credibilidade e que permita o seu emprego na configuración dos contidos da “rede de redes”.

En canto a apoio ás empresas da comunicación, a Xunta está elaborando un estudio que ofrezca posibilidades de reciclaxe técnica e de adaptación ás novas tecnoloxías. O noso obxectivo neste sector é que non se perdan cabeceiras da prensa diaria, semanarios, prensa local e comarcal, nin emisoras de radio nin canles de televisión local.

Abordada esta rápida visión da consolidación e avance das novas tecnoloxías en Galicia e da súa integración e converxencia na sociedade, interésame salienta-la importancia e a necesidade de que o noso país siga plenamente identificado coa imparabile traxectoria da sociedade do coñecemento; todo isto, claro é, sen perde-la perspectiva da nosa historia, partindo do local ó global e do propio ó cosmopolita.

Necesitamos, xa que logo, manter e aumentar aquí en Galicia o clima de dinamismo e de innovación científica, tecnolóxica e empresarial acadado ó longo dos últimos anos. A sociedade galega posúe unha extraordinaria capacidade de traballo e un contrastado espírito de renovación. Dende esta fisterra europea e universal, faremos que o coñecemento siga sendo o gran potencial da sociedade do terceiro milenio.

UNHA NOVA ERA QUE COMEZA

Ata aquí, señoras e señores deputados, chegou a miña exposición das grandes liñas mestras nas que se fundamenta a teoría e a praxe política que caracterizan as accións de goberno do Partido Popular de Galicia. Paso agora a desenvolve-las novidades máis salientables nos distintos agrupamentos sectoriais do que será o meu cuarto mandato á fronte da Xunta. Obviamente, e para non cansa-las súas señorías con repeticións innecesarias, non farei unha pormenorizada análise das *Mil propostas para o futuro de Galicia*. Propostas que constitúen o noso programa electoral, que vostedes xa recibiron, e que, por suposto, imos materializar ó longo desta lexislatura, ampliadas nos 20 libros brancos que xustifican e noutras publicacións que, como saben, a Xunta promoveu, feitas dende a sociedade civil, como o famoso libro *Galicia 2010*.

Quero reafirmar, iso si, algo que considero fundamental: esta lexislatura non é o remate dunha etapa política, senón o inicio dunha nova era para Galicia.

A nosa comunidade ten acadada, con vinte anos cumpridos de exercicio da autonomía, e cando comeza a súa sexta lexislatura, a plena maioría de idade política.

Atrás, pero moi presentes, quedan os esforzos e as ansias de varias xeracións: os precursores provincialistas de 1840, con Romero Ortiz, Neira de Mosquera, Francisco de la Iglesia e Alfredo Vicenti —con razón recordado estes días—; as voces de Antolín Faraldo e dos seus compañeiros de 1846; os firmes acentos de Alfredo Brañas e Manuel Murguía; o tempo das Irmandades, con Antón Vilar Ponte, Vicente Viqueira e Antón Losada Diéguez; o Partido Galeguista de Vicente Risco e de Castelao...; e moitos outros galegos, bos e xenerosos, homes e mulleres, que entregaron todo pola súa terra, en Bos Aires, na Habana, en México, en tantos outros sitios e, por suposto, na nosa propia terra. Reitero hoxe aquí, señorías, o meu compromiso de entregar tódalas nosas enerxías en facer realidade, coa axuda dun equipo competente, o proxecto que, en continuidade do esencial de todos eles, temos para Galicia.

-Goberna-la globalización

Considero oportuno unha pequena reflexión arredor do fenómeno globalizador e da realidade galega.

Guste ou non guste, o único acordo básico sobre a globalización é a súa irreversibilidade. Ou determinamos corta-los teléfonos e as redes ou haberá globalización dun xeito ou doutro. Tódolos demais aspectos directos ou conexos permanecen abertos ó debate. Debate que, nalgunha ocasión, ten chegado a graves e violentos conflitos, sempre inútiles, como sucedeu en Seattle ou en Xénova.

Sobre as repercusións deste fenómeno preséntanse a medio e longo prazo múltiples interrogantes: ¿existe a capacidade política necesaria para controlalo proceso?, ¿coincide ou non a globalización co modelo capitalista de libre mercado?, ¿pode produci-la globalización consecuencias tan imprevisibles que leven a unha “loita de civilizacións”?, e un longo etcétera.

Son múltiples as respostas posibles. Nembargantes, señorías, creo que é máis doado enfrontarnos a este tema dende a base da nosa proxección na España das autonomías e no movemento rexional europeo, espazos que poden actuar de correctores, en certo grao, do proceso globalizador. E, dende logo, diante dos agoireiros que pregoan a desaparición do Estado por culpa da globalización —e díxo un que escribiu hai anos un libro que se chama *Crise do Estado*—, os que temos dedicado algún tempo ó estudo e á análise da teoría do Estado estamos plenamente convencidos de que, unha vez máis, os agoireiros de *turno*, se equivocan. O Estado, señorías, é un enfermo ó que algúns quixeran enterrar axiña, pero en verdade é un enfermo cunha saúde de ferro. E engadíria: e que Deus Ila conserve.

Certo é que unha parte dos desacougos que esperta a globalización ten que ver coa lóxica prevención que todo cambio produce. En efecto, a historia social adoita ter como fío conductor, segundo pensadores da categoría de Spencer, Parsons ou Durkheim, a relación dialéctica entre orde e cambio. Eu estou seguro, señoras e señores deputados, de que o actual enfrontamento entre globalizadores e antiglobalizadores terá, nun futuro próximo, un punto de superación positiva, o que xa empeza a definirse como “goberna-la globalización”, e organiza-lo que é inevitable.

O que está claro é que nun planeta onde o 20% da poboación segue gozando do 85% dos bens calquera aspiración que encubra a eficiencia asignativa do mercado coa equidade distributiva —como as que establecen, por exemplo, Alain Touraine, Jean Daniel, Gabriel Jackson e outros—, pode que sexa ben intencionada, pero a súa aplicación resultará case imposible no mundo no que nos toca vivir.

Outro tanto ocorre cos posicionamentos a favor, sen máis, de Francis Fukuyama, Samuel Huntington e Lawrence Harrison, que, aínda que feitos dende distintos enunciados, se ven hoxe superados pola propia voracidade globalizadora.

En cambio, existe un pensamento liberal humanista, que eu comparto, e que, representado por autores como Wilhelm Röpke ou Von Hayek —recentemente desaparecido—, os chamados *economists cum philosophers*, considera que as solucións verdadeiramente

te decisivas haberá que buscalas máis alá da oferta e da demanda. Este camiño humanista é para min o máis acertado con respecto á globalización, o que mellor lle acae ó modelo centrista liberal.

Nesa mesma liña humanista cabería interpreta-los postulados da Unión Europea en resposta ós acontecementos do 11 de setembro en Nova York e Washington. A avaliación do seu impacto económico faina a Unión Europea a través dunha interesante directiva contra o mal uso dos mercados de capitais e dunha modificación da norma sobre o branqueo de diñeiro, entre outras medidas.

O certo é que estamos no que se vén chamando “novo mundo”, resultado de tres procesos converxentes: primeiro, a revolución das tecnoloxías da información; segundo, a revisión do papel do mercado e do Estado; e terceiro, a aparición de novos movementos sociais, que, máis que a loita, buscan a integración xusta.

Galicia está integrada hoxe, gracias ó esforzo infraestructural que levamos feito, neste novo mundo ou “nova fronteira”. E trataremos, señoras e señores deputados, de incardinala moito máis na mesma dirección, de tal xeito que a transición —como chamaría un gran sociólogo alemán— do *gemeinschaft* ó *gesellschaft*, da comunidade á sociedade inevitable do mundo máis aberto e con maiores movementos da poboación, sirva para aproveitarnos dos beneficios da globalización e para minimizar a un tempo os seus custos.

Así, seguindo o vello argumento de David Ricardo, confirmado unha vez máis por recentes informes da OCDE, as economías máis abertas medran máis cás pechadas (espero que leran todos estes días con satisfacción o grao de apertura ó que chegamos —impresionante— nos últimos dez anos). Outra cousa é a converxencia internacional, que, desgraciadamente, non adoita darse a un tempo.

Haberá que estar tamén moi atentos ós fenómenos de deslocalización industrial que poden chegar por causas da nova distribución mundial do traballo ou polo *dumping* social, entre outros riscos.

Para todo isto, o papel das institucións supranacionais, do tipo da OMC, será determinante. A min paré-

ce-me evidente tamén a necesaria revitalización da imaxinación politolóxica para deseñar “novas institucións” destinadas ós novos tempos que se aveciñan. (...) e que as multinacionais que teñen delegacións na nosa terra sexan as máis punteiras, como ocorre con Citroën. Iso é o que as mantén.

Imos seguir potenciando, xa que logo, a autoestima creadora galega, para desenvolvérmonos con máis capacidade de acción na “nova fronteira”; evitando así as tentacións autoproteccionistas e actuando dentro dun clima de estabilidade macroeconómica como a vixente.

Señorías, a sociedade galega no seu conxunto deberá interiorizar, para seguir avanzando, que o coñecemento constitúe a principal fonte das nosas vantaxes competitivas, ou o que é o mesmo —e parafraseando outra vez a Adam Smith—, que a riqueza dos países non chega tanto polos seus recursos materiais como pola creatividade dos seus cidadáns.

-Claves político-económicas

Está claro, despois do dito, que a política económica galega estará condicionada polo fenómeno global. Non é posible falar de desenvolvemento económico se non partimos dunha sociedade formada, aberta, estable, xusta e solidaria na que a calidade de vida non sexa un concepto baleiro senón unha realidade viva e estable.

Galicia foi, por moitas e distintas causas, unha comunidade subdesenvolvida e cun evidente atraso económico con respecto a outras rexións españolas; atraso que obviamente se multiplicaba na comparanza europea. Illamento, déficits infraestructurais, emigración e outros factores foron configurando a imaxe dunha terra pobre e incapaz de mante-los seus propios fillos.

Hoxe, felizmente, podemos dicir que basicamente as cadeas que freaban o noso desenvolvemento están rachadas. Practicamente superada a etapa da aposta infraestructural, Galicia está en condicións de elevalo nivel da súa sociedade para equiparala, en tempo razoable, ó resto de España e da propia Europa. Acelera-lo proceso de converxencia social con España e con Europa será, pois, o noso obxectivo máis inmediato. Queremos unha plena integración na

cohesión europea, que se traduza nun maior benestar social, en maiores cotas de riqueza e en máis e mellores empregos.

Se nos últimos anos conseguimos un crecemento do produto interior bruto per cápita, pasando do 57,3% respecto da media europea ó 64%, o noso obxectivo será lograr que no 2015 este valor se achegue ó 90% da media española e ó 80% da media europea, cunha taxa de desemprego arredor do pleno emprego. Verían que estes días por primeira vez a nosa taxa de desemprego é máis baixa que a media española. Isto esixiu accelera-lo diferencial de crecemento con respecto a España e Europa, en valores arredor do 0,7% e do 1,5%, respectivamente, de media de taxa anual.

Señorías, todos coñecemos a complexidade do plano económico internacional, especialmente a partir do 11 de setembro, coa ralentización do crecemento que a curto prazo se estaba producindo nas economías mundial e europea. Isto esixirá que Galicia extreme as súas potencialidades e consolide unha nova estratexia, pasando dun modelo de promoción económica, baseado na dotación de factores productivos, a un modelo máis centrado na innovación e no investimento.

Trátase de brindarlle un novo protagonismo á iniciativa privada, un novo esquema económico e social no que o sector público substitúa a función interventora pola función impulsora; ordenando así a política económica a favor dos motores do crecemento e tendo presente o obxectivo de desenvolvemento equilibrado entre os aspectos productivos e os sociais, incidindo igualmente nas chamadas “políticas de ambiente” e definindo dentro delas os proxectos que se poden chamar “nucleares”.

As grandes prioridades serán a defensa do Estado do benestar e a redefinición das políticas de xestión orzamentarias, non só para aumenta-la eficiencia no uso de recursos públicos, senón tamén para deseñar un novo enfoque de cooperación institucional entre os distintos niveis das administracións públicas e baixo o prisma do máximo respecto pola sociedade civil, á que servimos.

Vólvese necesaria unha filosofía orzamentaria que se afaste da técnica incrementalista e que poña o maior énfase posible nas políticas públicas e na súa instrumentación a través dos distintos programas de

gasto, articulando, así mesmo, un novo sistema de control orzamentario que permita segui-la evolución dos proxectos de gasto e detecte as posibles desviacións.

-Emprego e formación profesional

Antes de analiza-las políticas económicas sectoriais, referireime brevemente á formación profesional e á política de emprego como instrumentos horizontais que van ter notable incidencia en todas e cada unha destas políticas sectoriais.

Reitero o exposto no noso programa electoral: a formación profesional terá a máxima prioridade para nós, e, neste senso, integramos de forma equilibrada os tres subsistemas actuais no marco do novo Plan galego de formación profesional.

En canto á política de emprego, a estratexia cara ós próximos catros anos continuará na liña de promoción do emprego estable, de apoio integral ós emprendedores, de mellora da empregabilidade dos demandantes e de atención específica ós colectivos con máis dificultades de acceso: a mocidade, as mulleres, os parados de longa duración e os discapacitados.

Aproveito, pois, esta inmejorable ocasión para ofrece-la nosa sincera disposición a alcanzar máximos niveis de concertación e acordo —e dígoos máis unha vez— cos interlocutores sociais e políticos. Quixera que este ofrecemento e esta chamada ó diálogo e á negociación por parte do Goberno da Xunta fosen interpretados dende a seriedade e responsabilidade que merecen acordos en materias de clara incidencia social, como a formación profesional, o fomento da estabilidade laboral, o desenvolvemento rural, a saúde laboral, o emprego xuvenil, a exclusión social e outras situacións deste tipo.

A loita contra o paro xuvenil foi constante durante a pasada etapa, como demostra o feito de que hoxe haxa 23.000 mozos parados menos que en 1997 —uso este ano de referencia porque foi o ano da transferencia das políticas activas de emprego—. Isto supón unha diminución nestes catro anos dun 37%. Pero tamén é certo que hai preto de 39.000 desempregados galegos menores de 30 anos e que un número importante deles aínda agardan polo primeiro emprego.

As estatísticas e o seguimento dos procesos máis habituais de inserción laboral dos mozos amosan que a maior dificultade para a xuventude se concentra no momento en que se incorporan á vida laboral. Estes mozos non teñen experiencia e unha vez que atopan traballo desempéñano durante un tempo razoable, pero continúan as súas dificultades para manterse ocupados.

Por iso asumimos e mantémo-lo compromiso da campaña de pór en marcha un conxunto de actuacións para que cando remate a presente lexislatura ningún mozo galego sen experiencia laboral permaneza máis de seis meses na procura de emprego. Antes de acadar este límite, a Xunta de Galicia garantiralle un contrato laboral dunha duración mínima dun ano.

A expectativa creada na nosa sociedade por esta iniciativa do Partido Popular de Galicia —e que hoxe xa é, se así o estima o Parlamento na súa votación, un compromiso de Goberno— pon de manifesto a transcendencia que ten para nós o futuro da xuventude.

Pois ben, este compromiso asumido con valentía durante a campaña electoral —repito—, polo que a nós nos toca, vaise cumprir, e eu quero ratificalo, señoras e señores deputados, perante esta Cámara. Cumprirémolo integramente dentro da lexislatura, establecendo cada ano obxectivos intermedios que garantan a súa plena consecución.

Está previsto, pois, facer un esforzo importante de deseño e implantación, de dotación orzamentaria, de coordinación con outras administracións e entidades financeiras, de implicación das empresas e de dispoñibilidade dos propios mozos. Neste senso pídolles a todos, xa dende agora, a súa necesaria e inestimable colaboración, especialmente ós responsables dos concellos, xa que a implicación destes nas actuacións que pensamos levar a cabo será fundamental para acadar un obxectivo común: que as mozas e os mozos galegos, o noso verdadeiro futuro, teñan un traballo digno.

Por certo, podo confirmar hoxe, con gran satisfacción, que Galicia recibirá uns 169 millóns de euros, aprobados na XV Conferencia sectorial de asuntos laborais do Ministerio de Traballo, destinados a políticas activas de emprego, o que supón un incremento do 6% con respecto ós fondos do 2001.

Támén prestaremos unha atención especial á estabilidade no emprego. Neste senso, as nosas actuacións centraranse principalmente na invitación ás empresas a realiza-los seus propios plans de estabilidade laboral, incentivando as contratacións indefinidas que se realicen como consecuencia da súa aplicación; sen que iso poida servir de pretexto, como é natural, para a falta de eficiencia no traballo.

No presente ano xa iniciamos esta nova fórmula de apoio á estabilidade laboral, con grande suceso, xa que conseguimos que máis de 2.000 empresas incrementaran significativamente as súas taxas internas de estabilidade laboral.

Como consecuencia disto, 7.800 traballadores que antes tiñan un contrato temporal ou que estaban en situación de desemprego teñen agora un contrato indefinido.

-Avance industrial

O sector industrial vai gañando postos importantes no conxunto da economía galega. Ninguén poderá dudar dos beneficiosos efectos de arrastre —o que chaman os economistas americanos *spill-over*—, tanto económicos como tecnolóxicos. Isto ocorre ó mesmo tempo que se liberalizan os sectores básicos e que se desregularizan procesos antes intervídos pola acción pública.

A nosa economía ábrese, cada vez máis, ó exterior, como dicía, incorporándose xoves empresarios que, indubidablemente, achegan unha visión máis plural e dinámica do mundo, unha verdadeira *weltanschauung*, no senso alemán desta palabra clave.

Pero o enfoque de calquera política industrial non pode ser nin debe ser continuísta, xa que como toda acción pública está suxeita á tensión do cambio. Actualmente hai que saber competir, non na proximidade, senón en espazos moito máis afastados e difíciles. Saber competir é unha aspiración dinámica que esixe investigación, desenvolvemento e innovación, o famoso I+D+I. Isto require unha permanente tensión creativa na procura de posicións competitivas, baseadas no deseño, na calidade, e, en suma, na excelencia empresarial.

E isto tráenos á memoria o pensamento de Schumpeter cando falaba de “destrución creadora”. Non debemos esquecer tampouco a necesaria presenza da política, con maiúsculas, na medida en que, segundo a nosa Carta Magna, vivimos afortunadamente nunha economía de mercado.

Por todo isto, e por outras razóns que nos ocuparán moito máis tempo —tempo haberá de debatelos nesta casa—, a política industrial da Xunta nesta nova etapa poderá resumirse nos tres seguintes plans de acción:

Primeiro, a mellora das bases de desenvolvemento industrial e empresarial, como condición indispensable para avanzar en posicións competitivas comúns a medio e longo prazo.

Segundo, a acción sectorial alí onde o propio sector se implique de forma leal e convincente.

Terceiro, a acción máis horizontal sobre catro elementos clave no desenvolvemento industrial e dos servizos: intanxibles, I+D+I, mellora da administración industrial e impacto da sociedade do coñecemento —xa antes tratada— no desenvolvemento industrial.

-Por un agro competitivo

No noso programa de goberno figura moi claramente que se ben a política e as novas tecnoloxías son retos cruciais para esta lexislatura, a política agraria, o sector agrogandeiro galego, é un reto fundamental para a estabilidade da nosa terra. Téñoos dito moitas veces: Galicia estará ben cando os homes e as mulleres do campo progresen, o cal non será só na agricultura, na gandería, na silvicultura, senón en todo o que pode ser desenvolvemento rural.

Todo o noso empeño ó longo da etapa anterior foi promover medidas que fixeran máis competitiva a nosa agricultura. Cómpre superar agora as restricións existentes, garantirles ós labregos e ós gandeiros uns niveis básicos de calidade de vida e igualmente mellora-las súas condicións de traballo, así como establecer sistemas productivos respectuosos co medio ambiente.

Seguiremos completando as redes de saneamento e abastecemento de auga dos núcleos rurais, posibilitando o acceso ás novas tecnoloxías e modernizando as industrias agroalimentarias; todo isto co obxectivo de que non haxa galegos de primeira e de segunda.

No eido económico temos que ser conscientes do reto que supón, no 2006, a nova política agraria común no contexto da liberalización dos mercados e das esixencias da política ambiental. Ímonos preparar para isto a través dun Proxecto de lei de desenvolvemento rural, que intensificará e acelerará os procesos de concentracións parcelarias, encarándonos coa dinamización e diversificación do agro a través da nova Axencia de Desenvolvemento Rural, co apoio inestimable dos plans Leader Plus e Proder; que, por certo, demostran, e algúns parece que aínda non o queren saber, que a acción europea non é só a das noticias menos boas, senón que chega ó último concello que sabe ocuparse de pedilas.

A diversificación será orientada especialmente ás producións sen cota e de calidade agroalimentaria, que han de constituírlos eixos fundamentais da nosa política.

No noso programa de goberno detállanse con amplitude as distintas medidas precisas para lograr estes obxectivos, medidas que imos sintetizar agora en catro áreas estratéxicas:

Primeira, mellora-las condicións productivas e de vida no medio rural, mediante o desenvolvemento do Plan de infraestruturas agrarias.

Segunda, reordenar e optimiza-la produción animal e vexetal, e mellora-la súa situación sanitaria.

Terceira, moderniza-las industrias agroalimentarias e dinamiza-lo cooperativismo.

Cuarta, desenvolve-los recursos necesarios para fomenta-la produción e distribución de produtos coa máxima seguridade e calidade, así como diversifica-la nosa oferta.

Estas liñas de acción estableceranse na procura de tres obxectivos principais: mellora-las condicións de vida e de traballo, así como o establecemento de sistemas productivos respectuosos co medio ambiente;

eleva-la renda dos agricultores; e potencia-la industria e a calidade dos nosos produtos.

Como xa anunciei ó principio da miña intervención, establecerémo-la exención do imposto de transmisións *mortis causa* (imposto de sucesións) para as transmisións por herdanza de explotacións agrarias, coa única condición de que o herdeiro asuma a obriga de mante-la explotación alomenos por cinco anos máis.

Estas son, entre outras moitas, as accións previstas polo noso Goberno para a Galicia rural do século XXI.

Moi relacionada coa anterior política, en razón do avance económico do conxunto do país, pero cun carácter máis integrador, quero reafirmar diante desta Cámara a plena vixencia do Plan de desenvolvemento comarcal, que avanza cada ano, e a súa capacidade para impulsar iniciativas locais encamiñadas á protección do medio ambiente, á conservación do noso patrimonio e ó desenvolvemento turístico.

Outro obxectivo será estender de forma gradual, e sempre voluntariamente, por petición dos concellos, o actual proceso de comarcalización a todo o territorio galego, consolidando así unha iniciativa que xa empeza a aplicarse noutras rexións europeas.

-Liderado no sector pesqueiro

Se dixen que a política agraria constitúe un dos eixos xerais da nosa economía, outro tanto debo afirmar da política pesqueira.

Galicia leva anos liderando o sector español da pesca, e non esquezamos que, se España é a metade da pesca dos quince estados membros da Unión Europea, Galicia é a metade de toda a pesca de España. A capacidade de sacrificio, a tenacidade dos nosos mariñeiros e a profesionalidade e tesón dos nosos armadores converteron, en definitiva, a Galicia na primeira potencia pesqueira europea.

Podo transmitir hoxe a esta Cámara, e xa sei que pode haber incrédulos, unha mensaxe de optimismo. A pesar dos importantes retos derivados da protección de recursos e dos intereses egoístas doutros paí-

ses, penso que se abre para Galicia un período cheo de posibilidades.

A inxente cantidade de iniciativas que imos presentar e a firme defensa do noso sector pesqueiro que imos manter nas institucións europeas, ou onde sexa, co apoio e coa colaboración da Administración central, son os dous vectores que lle permitirán á pesca galega acadar, máis unha vez, o seu liderado. Estamos ante un período determinante, xa que será o último de vixencia dos fondos comunitarios; circunstancia que nos obriga a rendibilizar ó máximo estes incentivos, para que a pesca galega manteña a situación hexemónica que lle corresponde.

Neste senso investiremos recursos técnicos e financeiros na flota de baixura; que, sen dúbida, terá un tratamento singular, apoiado na aplicación dun necesario plan de renovación e modernización, para facer dela unha fonte de xeración de traballo ben remunerado.

Imos redefinir tamén os obxectivos dos equipos de investigación mariña dependentes da Xunta. Así, poderemos ensablalos na xestión dos recursos pesqueiros para que sexan verdadeiramente útiles e dean resposta ás necesidades sectoriais. Para isto terá un relevante papel o recentemente creado —provisto dun convenio importante co Ministerio de Tecnoloxía— Centro Tecnolóxico do Mar, como organismo integrador dos recursos dispoñibles.

En canto ó marisqueo, unha vez acadado un alto grao de autoestima e profesionalización por parte dos profesionais, na súa meirande parte mulleres, cómpre agora acadar tamén un maior grao de autonomía e independencia, tanto financeira como de xestión.

En acuicultura —que evidentemente é unha parte esencial do futuro, hoxe xa un 30% dos recursos que sacamos do mar, e un obxectivo mínimo será chegar a un 50% nos próximos dez anos— serán obxectivos básicos desta lexislatura a redución ó mínimo posible dos trámites para a instalación dos establecementos acuícolas —xa agrupados felizmente nun *cluster* de acuicultura—. Isto permitirá que Galicia sexa unha localización atractiva para a creación de novas empresas nun sector de grande potencial.

Tamén está previsto, señoras e señores deputados, senta-las bases que favorezan a internacionalización do sector mexilloeiro. Este sector —o primeiro dentro da acuicultura galega— adquiriu na actualidade un grao de madureza suficiente para ofertarse nos mercados externos e consolidar así a súa presenza internacional.

A política destinada ás flotas de longa distancia e con intereses en terceiros países estará orientada a consolidar as súas posibilidades de negocio e a manter-lo emprego que xeran. A presenza en foros internacionais de representantes da Xunta de Galicia, no seo da delegación comunitaria, vaíse intensificar cuantitativa e cualitativamente cantas veces o demande a defensa dos intereses económicos das empresas galegas en augas internacionais.

Asemade imos explorar novas formas de cooperación fomentando estas e o desenvolvemento correspondente; e iso —volvo recorda-la frase de Schumpeter— renunciando a plantexamentos superados para abrir outros novos. É esta unha experiencia que iniciamos o pasado mes de outubro coa visita a Galicia dunha delegación da Administración pesqueira da provincia arxentina de Chubut, visita que foi correspondida polo actual conselleiro de Pesca. A experiencia iniciada con Arxentina terá continuidade en breve con outros países como Mauritania e Namibia.

Señorías, remato este breve panorama da nosa pesca anunciando que imos ser moi combativos e belixerantes cos barcos de pesca que navegan baixo bandeiras de conveniencia. Para isto temos pensado modificar-la Lei de protección dos recursos pesqueiros co propósito de impedi-las descargas nos nosos portos, ademais de intentar estender estas medidas a outras comunidades autónomas de España e ós foros de xestión pesqueira da Unión Europea. Galicia vai empregar tódalas súas forzas para impedir que sigan faenando estes verdadeiros representantes da pesca ilegal, que, por outra parte, enrolan a mariñeiros en situacións de absoluto engano e total desprotección dos seus dereitos sociais e mesmo humanos.

-O hipersector da cultura, a comunicación e o turismo

Galicia está situada nestes momentos nun posto de vangarda a nivel español e europeo no eido das novas tecnoloxías da comunicación, como antes dicía. Aí te-

mos iniciativas pioneiras, moitas delas seguidas logo por moitas comunidades, como a telefonía rural, a autopista galega da información, a rede oficial de comunicacións, a rede de aulas multimedia, o desenvolvemento da telemedicina, o teleensino ou a administración electrónica.

Seguiremos facendo realidade, señoras e señores deputados, proxectos como a extensión de Internet ó rural galego. Para iso estase probando —xa en fase moi avanzada— unha nova tecnoloxía que xa conta con éxitos e que substituirá o sistema de telefonía rural coñecido como TRAC. Fomos pioneiros en España á hora de leva-la telefonía sen fíos a tódalas aldeas do país, e tamén imos se-los primeiros en dispoñer dunha nova tecnoloxía que permita o acceso dos teléfonos rurais a Internet.

Sabido é que as viaxes e o turismo, as cidades e os parques temáticos, a moda e a cociña, a música e a arte, a literatura, o cine e a televisión son a materia fundamental dunha economía de servizos, cuns obxectivos comerciais caracterizados polos recursos culturais.

A cultura, a comunicación e o turismo —no que teño particularmente algunha experiencia— achegan á economía de Galicia, nestes momentos, arredor xa do 15% do produto interior bruto. Unha vez consolidada esta porcentaxe, temos pensado marcarnos como obxectivo para os próximos catro anos que o hipersector da industria cultural e do ocio acade o 20% do PIB galego.

O noso sector audiovisual é un claro exemplo de industria cultural. Este sector estase a consolidar actualmente como unha factoría de contidos capaz de competir cos mercados español e europeo, ós que xa estamos achegando interesantísimas producións cinematográficas. A Film Commission e o Consorcio do Audiovisual de Galicia son as ferramentas que consolidarán un sector estratéxico fundamental.

Neste senso seguiremos activando as posibilidades —que son moitas— para que Galicia albergue moi pronto un gran plató, no verdadeiro senso internacional desta verba. O obxectivo é que se produzan unha ducia de películas galegas, de longametraxes, ó ano, e que se roden aquí outra media ducia de producións alleas.

O proxecto da Cidade da Cultura, dirixido polo arquitecto norteamericano Peter Eisenman, autor do Centro Wexner de Artes Visuais e da Biblioteca de Belas Artes da Universidade Estatal de Ohio, entre outros famosos complexos arquitectónicos, despois dun concurso internacional, vai xurdindo coma se saíra das entrañas do monte Gaiás, asomándose á beleza do río Sar e desafiando as torres e os tellados de Compostela. Isto, que algúns chaman obra faraónica, vai ser un dos grandes investimentos de Galicia para o seu desenvolvemento e coñecemento internacional.

A Cidade da Cultura de Galicia está en plena construción e seguindo o ritmo previsto. E, por certo, empeza tamén a ser coñecida e valorada moi positivamente, como o demostraron as recentes declaracións da señora Viviane Reding, comisaria europea de Educación e Cultura, que lle agradeceu á Xunta o esforzo que representa nesta grande área de conservación, produción, exhibición e consumo cultural, comunicativo e tecnolóxico.

O patrimonio cultural é outro dos piares básicos da nosa identidade, pero tamén é un elemento fundamental da modernidade; pois, integrado co turismo e co mundo do ocio, está dando xa excelentes resultados. O rico patrimonio galego é, xunto coa beleza da nosa paisaxe tan fermosa, o principal atractivo que lles estamos ofrecendo ós millóns de turistas que ata aquí chegan cada ano. Redobraremos esforzos para rematar programas pioneiros, como son o Plan de catedrais, o Plan de mosteiros e edificios conventuais, a creación da Rede Arqueolóxica de Galicia; e tamén abordaremos outros novos proxectos.

Galicia superou, neste ano 2001, a cifra dos catro millóns de turistas, cando hai tan só cinco anos a penas chegaban á nosa comunidade dous millóns e medio de visitantes. E claro que non falo dos anos xubiares, nos que se chega ós cinco millóns.

Sabido é, señorías, que a actual crise internacional supuxo tamén un forte freo para o turismo de longa distancia, pero afortunadamente as consecuencias foron mínimas no noso sector turístico, preferentemente de curta distancia.

A nosa comunidade segue sendo unha importantísima referencia para o turismo español e europeo. Debemos seguir brindándolle ó visitante as ofertas

máis demandadas: natureza, montaña, augas minerais, cultura e patrimonio, turismo rural, sendeirismo e actividades de ocio e, sobre todo, paz e tranquilidade.

Os segmentos turísticos que suscitan maiores posibilidades de crecemento e nos que se centrará a atención e axuda do noso goberno son: o turismo termal —en pleno desenvolvemento—, o náutico, o de golf, o cultural e o de natureza; e non esqueceremos, por suposto, ese primeiro e importantísimo viero de interese nacional e internacional —que o é cada ano máis—: o Camiño de Santiago. Neste mesmo senso, está previsto intensificar, señoras e señores deputados, cantas políticas de promoción, creación e mellora de infraestruturas sexan necesarias para que no 2004, primeiro Ano Santo Xacobeo deste século e milenio, sexa unha verdadeira referencia mundial, superadora da cifra de seis millóns de visitantes.

O esforzo realizado no Ano Santo Xacobeo de 1999 permitiunos adquirir unha experiencia e unha capacidade infraestructural e organizativa que, sen dúbida ningunha, redundará no 2004 en beneficio de tódolos camiños que chegan a Santiago. Non se trata xa de promocionar só o tradicional e famoso Camiño Francés, actualmente o máis transitado, senón dun conxunto de ofertas e posibilidades a través doutras sete vías de fe e de cultura que engrandecen a Santiago de Compostela e a Galicia enteira.

-Comercio e defensa dos consumidores

Paso a analizar, para pechar este primeiro conxunto de medidas, a política de comercio. Vai de última non por non te-la mesma categoría e importancia que as demais, senón por tratarse precisamente dunha entidade imprescindible para tódolos sectores económicos.

Limitareime, polo tanto, a reitera-lo noso compromiso de sempre co comercio galego, coa súa defensa, especialmente a dos pequenos e medianos establecementos, que xa contan co apoio da Xunta para a súa modernización e tecnificación. A formación profesional, a introducción das novas tecnoloxías e as axudas para a reforma e modernización dos establecementos, xunto coa promoción de novas áreas comerciais, son as principais medidas para acometer en materia de comercio.

O principal indicador da competitividade dunha economía complementaria da política de comercio é, naturalmente, a política de protección do consumo. A defensa dos intereses do consumidor non resulta en ningún caso antitética coa política comercial; expresa, ben ó contrario, o dereito dos cidadáns a recibir bens e servizos nas mellores condicións. Neste senso, a solución pacífica dos conflitos e a detallada información ó consumidor son dúas constantes do proxecto popular.

-Políticas horizontais

-Maior esforzo infraestructural

Durante a pasada década, Galicia experimentou —ninguén o pode negar— un extraordinario avance na cantidade e calidade das súas infraestructuras. Agora estamos a conseguir que as comunicacións sexan o elemento fundamental na construción dun país máis unido, autoidentificado coa súa realidade histórica e cultural, e coa forza necesaria para proxecta-las súas potencialidades alén do propio territorio. É tamén o momento dunha verdadeira política de ordenación territorial, sobre a que xa temos estudos moi importantes, moi avanzados, que serán expostos nesta Cámara ben pronto.

Cóubono-la honra de cumpri-lo vello soño dos ilustrados do XVIII e dos precursores do XIX: rachar co illamento, *“atrancos invencibles a todo progreso que se intente, a toda mejora que se formule”*, en palabras de Antolín Faraldo.

A través de actuacións consensuadas e complementarias coas levadas a cabo polo Goberno nacional, Galicia conseguiu ampliar notablemente as súas infraestructuras. Mellorou as comunicacións por estrada, no interior e cara a fóra, incrementou os seus equipos portuarios, transformou os aeroportos e deu os primeiros pasos para unha completa transformación da rede ferroviaria, que cada vez se ve máis claro que é a do futuro neste século.

Por isto, detereime un pouco, señoras e señores, na modernización da rede ferroviaria galega, xa que é unha tarefa comezada na lexislatura anterior pero continuará cada vez a maior ritmo durante o novo período que hoxe se abre. Xa é unha realidade —publicado no *Boletín Oficial do Estado* e en período de in-

formación pública— o estudo informativo do proxecto de acceso ferroviario a Galicia (eixe Ourense-Santiago). Este proxecto ten como finalidade a definición das actuacións necesarias para a realización dun novo trazado ferroviario de alta velocidade entre as estacións de Ourense e de Santiago de Compostela. Cítoos porque dá unha idea da importancia que vai ter, non é simplemente cambiar unhas vías por outras e unhas máquinas de tracción por outras. O novo trazado, concibido para unha velocidade de 300 Km/h, acada unha lonxitude de 85,4 Km fronte ós 127,2 da liña actual; é dicir, que hai 40 quilómetros menos de distancia física, á parte da velocidade, o que, sumado a esta, permitirá percorre-lo traxecto entre ámbalas cidades en 21 minutos, aforrando máis dunha hora de tempo. O orzamento total estimado é de 176.000 millóns de pesetas; é dicir, 1.057 millóns de euros.

Inscríbese este tramo na liña de alta velocidade Madrid-Galicia, do corredor ferroviario norte-noroeste, incluído na rede de alta velocidade do Plan de infraestructuras 2000-2007. Como vostedes saben, señorías, de tódalas actuacións previstas na rede de alta velocidade de Galicia xa están en obras os primeiros 34 quilómetros, correspondentes ó tramo Osebe-Santiago-Ordes. O resto dos traxectos ou ben se atopan na fase informativa ou na de proxecto e execución.

En canto a estradas, construíronse arredor de 1.600 quilómetros de estradas autonómicas e multiplicáronse por 5 os viais de alta velocidade, que hoxe superan os 600 km. No marco do Plan director de infraestructuras, prestáremoslles, neste novo período, especial atención ás comunicacións exteriores, coa autovía do Cantábrico e a autovía Verín-Portugal, sen esquecer-nos tampouco da rede autonómica de estradas, que se vai aumentar en 1.500 novos quilómetros.

O esforzo infraestructural vaise orientar tamén ás obras hidráulicas e a portos. Neste senso mencionarei a posta en marcha do plan de xestión de depuradoras de augas residuais, o Plan de saneamento de Galicia e o plan hidrolóxico de Galicia-costa, coa colaboración do Ministerio nacional de Medio Ambiente

Investigación, desenvolvemento e innovación tecnolóxica

Sabido é que o coñecemento, na súa acepción máis ampla, é un factor endógeno que condiciona e determina o crecemento económico, dando paso na actualidade á chamada “economía do coñecemento”. Diante desta situación, a Xunta de Galicia seguirá apoiando decididamente as actividades de investigación, desenvolvemento e innovación tecnolóxica. Farémolo a través dun plan de investigación que comprenderá o período 2002-2005 e que poñerá especial énfase nos recursos humanos, na interacción entre o sistema público de I+D e o sector productivo, e na concienciación das empresas para que participen nas actividades de I+D+I.

-Desenvolvemento sostible e equilibrio ambiental

Galicia pasou dunha verdadeira crise medioambiental, con lumes forestais por todas partes, a comezos dos noventa, á actual situación que pode considerarse como óptima e acorde cos contextos español, europeo e mundial.

Estamos consolidando unha estratexia galega de desenvolvemento sostible que marcará as pautas fundamentais das actuacións que se realicen, centradas moi especialmente na consecución dun rendemento sostible da empresa a partir dun equilibrio entre as variables económica, social e ambiental.

Os esforzos feitos para o desenvolvemento integral dunha política de tratamento e minimización de residuos, con Sogama como eixo básico, vanse intensificar nesta lexislatura. Inspección ambiental, puntos limpos, recollida selectiva e tratamento de residuos especiais forman parte dun programa integral fundamentado na conversión de residuos en recursos. E, por certo, non hai semana que non se faga unha inauguración, pasadas, por suposto, xa as eleccións.

Así mesmo, completarémo-lo marco lexislativo coa Lei de prevención e control integrado da contaminación e coa Lei de calidade do aire atmosférico.

Neste novo avance da política ambiental, tal e como se detalla no noso programa, ocuparán un lugar destacado a repoboación forestal, a conservación da biodiversidade e o fomento ordenado da caza e da pesca fluvial, con cadansúa escola destas actividades deportivas. E tamén atenderemos, moi especialmente, a educación ambiental.

A estas importantes medidas quero engadir, señoras e señores deputados, un plan de fomento do piñeiro galego, que terá carácter prioritario e que estará destinado a favorecer a limpeza e a repoboación de pequenas parcelas de monte.

-Administración e pacto local

Na era da competencia cada vez é maior a intervención dos consumidores e dos usuarios. O mesmo ocorre cos administrados. Eu podo falarlles dunha experiencia persoal, non só debida ó *e-mail* e a outros desenvolvementos técnicos: da correspondencia que eu recibía hai doce anos á que recibo hoxe a diferenza é *ad infinitum*.

Polo tanto, a Administración ten a obriga de adaptarse a esta situación, e, no canto de poñer máis barreiras burocráticas, debe buscar novas solucións que faciliten a relación e que solucionen os problemas.

O cidadán do século XXI cada vez é máis consciente dos seus dereitos e das súas obrigas; valora a calidade, dispón de máis recursos, cada vez ten menos tempo, pero ten xa os dereitos recoñecidos, e a Administración debe facer canto poida para reaccionar o máis rapidamente posible diante de situacións conflictivas.

Na próxima lexislatura imos demostrar con feitos que é posible avanzar na redistribución de competencias e de recursos entre a Comundiade Autónoma e as corporacións locais. O pacto local —no que xa se teñen feito notables avances previos— será unha realidade e nel verán os concellos incrementadas as súas competencias e os seus recursos financeiros.

Traballaremos nesta dirección co mesmo modelo conceptual que presidiu a materialización do Estado das autonomías: comisións mixtas de transferencias e técnica do custo efectivo serán os instrumentos máis axeitados.

No ámbito institucional colocaremos en primeiro plano unha maior eficacia da Administración autonómica, apoiándonos para isto nas tecnoloxías da información, facendo así efectivo o compromiso de que a Administración sexa accesible os 365 días do ano e durante as 24 horas.

-Políticas sociais

-Educar no século XXI

Paso agora a determe nos aspectos sociais, naqueles que fan referencia á defensa dos valores que configuran o máis importante dunha sociedade.

Entre o conxunto das políticas sociais destaca en primeirísimo lugar a educación. Xa en 1972 aparecía unha das obras máis emblemáticas da Unesco, *Aprender a ser*. Era o informe da Comisión Internacional sobre o Desenvolvemento da Educación, presidida polo estadista e político francés Edgar Faure. Foi precisamente naquel traballo no que se puxeron de relevo os primeiros síntomas do que, anos despois, pasaría mundialmente a considerarse como “crise da educación”.

As causas desta crise non hai que buscalas unicamente nos fallos dos sistemas educativos e nas restricións dos recursos financeiros. Imponse un cambio de rumbo, que non ten por que ser radical nin traumático, unha nova estratexia que faga posible a feliz máxima de “educación para todos con razoable igualdade de oportunidades”. Non abunda con facer máis, hai que facelo doutro xeito.

Na era de Internet, metidos de cheo na nova sociedade da información, existe unha contradicción fundamental entre as esixencias das chamadas “sociedades do saber” e o inmovilismo dos “sistemas de adquisición de coñecementos”. Repito: “sociedades do saber”, “sistemas de adquisición de coñecementos”. A finalidade da educación non pode limitarse á instrución —as famosas catro regras— ou ó dominio das competencias necesarias para exercer un oficio, como afirmaba hai pouco tempo Koichiro Matsuura, actual director xeral da Unesco.

A teoría e a práctica da educación foi contemplada na elaboración do programa do Partido Popular de Galicia. Sobre tódolos principios, para nós é o de igualdade de oportunidades o que debe orientar calquera política educativa.

Os esforzos realizados lograron a modernización do sistema educativo e a dotación de infraestruturas. Non se poden compara-las infraestruturas de hoxe coas que eu recordo de cando era rapaz e mesmo de

despois. Agora, señorías, cómpre continuar traballando por unha educación aberta, apoiada nas nosas raíces e formadora de cidadáns europeos capaces de “desaprender e aprender de novo”, como apuntaba recentemente un director xeral da Unesco español, Federico Mayor Zaragoza.

Será un ensino para facer dos alumnos cidadáns sensibles, cunha ampla bagaxe cultural, con dominio de idiomas —o inglés xa se imparte dende a educación infantil— e familiarizados coas novas tecnoloxías —case a totalidade dos centros de primaria e secundaria xa teñen acceso a Internet—; será un ensino preocupado polos adultos, pola formación profesional, pola orientación profesional; en definitiva, pola formación continua. Aí está o noso modélico Plan de orientación educativa e profesional.

No ámbito universitario, ata o ano 2004 temos uns racionais acordos de financiamento das nosas tres universidades e agora imos iniciar un debate fructífero para a implantación de novas titulacións, no marco dunha permanente racionalización do sistema universitario. Tamén está xa en funcionamento, en colaboración coas nosas tres universidades, a Axencia para a Calidade do Sistema Universitario de Galicia.

Ben sei que nestas datas a comunidade universitaria afronta unha problemática seria. Non debo nin quero ser alleo a esta situación neste discurso de investidura. Considereime sempre universitario por riba de todo. Fun alumno das universidades de Santiago e de Madrid nos difíciles anos corenta. Posteriormente, despois de duras e serias oposicións, fun catedrático de Dereito Político da Universidade de Valencia e de Teoría de Estado e Dereito Constitucional da Complutense de Madrid. E así ata a miña xubilación como docente en 1987, cando unha lei sectaria me privou de cinco anos máis.

Polo tanto, desexo o mellor para a Universidade, igual que dixera, con sinceras e fermosas palabras, o meu mestre na Universidade de Santiago, don Gonzalo Torrente Ballester, no seu discurso de investidura como doutor honoris causa pola Universidade de Salamanca: “...la condición de universitario es la más profunda y la más auténtica de las que puedan hallarse en mi persona,... está en mí viva, y con frecuencia angustiada, la preocupación por la

Universidad, no sólo en su realidad nacional, sino también en la de todo el mundo”.

A experiencia lévame aprendido que calquera tipo de reforma, veña de onde veña e fágaa quen a faga, nun ámbito especialmente crítico como é a universidade, ten necesariamente que espertar oposicións, controversias e disputas. Neste caso, a miña opinión sobre a LOU é coñecida e está suficientemente clara. Nembargantes, permítome recomendarlles ós equipos rectorais, ós claustros de profesores e ós alumnos en xeral que defendan os seus intereses dentro do que se chama “espírito universitario”. Non digo que non teña que haber debate a fondo e posturas encontradas, pero que nos posicionamentos brille sempre a luz da intelixencia crítica, o símbolo da *alma mater*.

-Medidas para o crecemento demográfico

Fun o primeiro en advertir, coa hilaridade dalgúns nesta propia Cámara, que a demografía constituía o principal reto da nosa Galicia. No noso programa electoral desenvólvese un amplo abano de medidas dirixidas directamente a favorece-lo incremento da taxa de natalidade.

Por ser xa formuladas durante a campaña electoral, quero recoller neste discurso de forma máis concreta —e, por certo, cun especial espírito de loanza ó que nestes momentos xa prepara o Goberno nacional e ten anunciado— as medidas relativas a deducións fiscais por nacemento de fillos e por ampliación de garderías, medidas que completan e amplían os compromisos contraídos.

A partir de agora as reducións na cota do imposto sobre a renda das persoas físicas —no que temos facultades lexislativas— que se viñan aplicando no momento do nacemento dun fillo serán efectivas ó longo de tres anos dende o do nacemento, co que se triplican as deducións practicadas ata o de agora. No caso das persoas que non estean obrigadas a presentar declaración da renda, váiselles ofrecer unha axuda directa equivalente ó importe das devanditas deducións.

Esta deducción, que se enmarca no conxunto de medidas destinadas a reduci-las cargas que supón a crianza dos fillos, vese complementada no caso das familias numerosas coa implantación do carné fami-

liar, instrumento que permitirá gozar de descontos nun gran número de establecementos repartidos por toda Galicia.

Así mesmo, vaise facer un importante esforzo investidor para aumenta-lo número de prazas subvencionadas en garderías ata chegar ás 20.000. Isto vaise materializar mediante investimentos en novos centros, así como na aplicación dos convenios asinados co Ministerio de Defensa para a construción de garderías nas instalacións militares e co Instituto Galego da Vivenda e Solo para a construción de garderías nos parques empresariais.

Dentro desta política de estímulo para a recuperación de taxas de natalidade que permitan o recambio xeracional, decidimos establece-la receita infantil, que nos permitirá asumi-lo custo íntegro da medicación subministrada ós nenos.

-Familia, muller e xuventude

A estabilidade dunha sociedade depende de que a familia, como institución básica, estea suficientemente recoñecida e valorada. A sociedade galega foi, e segue a ser, unha sociedade familiar, e isto forma parte da nosa tradición e dos nosos sinais de identidade, o que nos obriga a unha activa política de amparo e protección da familia, recoñecendo a familia como toda institución humana e social que está en constante cambio.

Vimos loitando, señorías, para que a igualdade da muller sexa unha realidade. Isto esixe unha discriminación positiva a favor da muller, en xusta compensación co papel singular que desempeña na sociedade, o máis importante de todos, porque sen ela non hai renovación da sociedade.

A violencia de xénero é unha das manifestacións máis noxentas da covardía e da vileza humanas. Poden te-la seguridade, señoras e señores deputados, de que a defensa da muller, da súa dignidade e dos seus dereitos constituirá unha das miñas máximas prioridades.

A marabillosa xuventude galega —téñoa dito moitas veces— merece moito máis por parte de todos. Apostamos por unha mocidade formada, aberta, moi galega, española e europea, e queremos que se sinta

atendida nas súas necesidades máis vitais. Esta xuventude, e non outra, será a máxima garantía de diversificación e pervivencia da nosa sociedade; por unha razón elemental e obvia, porque eles son —repito— o futuro.

Por iso unha das nosas meirandes preocupacións —xa o dixen— é o desemprego xuvenil, factor de desestabilización social onde os haxa, porque nace del a desesperanza. A problemática dun mozo ou dunha moza que, unha vez rematado o seu ciclo educativo e querendo integrarse activamente na sociedade, non encontra traballo non pode consentirse nin admitirse. De aí as medidas que anunciei na campaña —sabendo o que supoñen de esforzo—, que recollín anteriormente nesta intervención perante o Parlamento galego e que imos cumprir sen demoras nin esquecementos.

-Sanidade e calidade de vida

Intimamente ligada ás políticas sociais está, señorías, a calidade de vida, un concepto difícil de concretar na práctica. Nembargantes, a ninguén lle escapa o seu significado e alcance nin tampouco a diferenza da calidade de vida coa que tiñan os galegos hai cincuenta anos. Conseguidas as melloras infraestruturais, chegou o momento de preocuparnos máis intensamente pola persoa e polo seu contorno.

Un primeiro plano desta mellora social correspóndelle á sanidade. A protección da saúde e a prevención das enfermidades teñen un protagonismo destacado no noso programa.

Mais, sen prexuízo da atención e cumprimento dos obxectivos contemplados, incorporamos agora unha novidade, unha prioridade especial: a informatización plena do Servizo Galego de Saúde, algo que permitirá grandes avances para os cidadáns.

Durante a presente lexislatura poñerase en marcha a “Historia clínica informatizada única”, un historial completo de cada enfermo que estará dispoñible na rede e que posibilitará que os profesionais accedan, dende calquera hospital ou centro de saúde, a tódolos datos clínicos e exploracións complementarias, probas diagnósticas e calquera outra información terapéutica ou administrativa. Esta historia única eliminará definitivamente as actuais barreiras entre a asistencia primaria e a especializada. Permitirá, así mesmo,

que os cidadáns deste país dispoñan, mediante a súa tarxeta sanitaria, da súa información clínica completa e actualizada, non só aquí en Galicia, senón en calquera parte do mundo no que se atopen. Non teño que engadir pero quero salientar que este novo sistema estará dotado de mecanismos de seguridade que garantan a absoluta confidencialidade dos datos que figuran na historia clínica.

Tamén imos iniciar a implantación da receita electrónica —proxecto xa preparado e rematado— como medio indispensable para proporcionarlles ós facultativos información en tempo real da historia fármacoterapéutica do paciente. Convértese así nunha inestimable axuda á hora da prescrición, ó te-lo médico acceso á información sobre medicamentos e produtos sanitarios de cada enfermo. Para o paciente suporá unha maior calidade na atención, porque será consciente de que o médico dedica maior tempo a atende-lo e que coñece a medicación subministrada con anterioridade.

Unha vez escoitadas as opinións dos colectivos e sectores relacionados coa sanidade que contribuíron a enriquecer e perfecciona-lo borrador do Proxecto de lei de ordenación sanitaria de Galicia elaborado no seu día, estamos en condicións de presentar perante este Parlamento, case inmediatamente, un texto para debate que afecte ó conxunto das cuestións referentes á atención sanitaria.

A situación mundial, coa nova ameaza do bioterrorismo, obríganos a adoptar medidas necesarias para facer fronte a calquera eventualidade que poida presentarse. Aínda que cremos que Galicia non é un obxectivo inmediato —e ¡oxalá nunca o sexa de ninguén!— convén que esteamos preparados. Actualmente xa se están analizando en laboratorios propios as mostras sospeitosas que apareceron —hai que dicir, polo de agora, que con resultado negativo no cen por cento dos casos—.

Por outra banda, téñense creado grupos de traballo que están elaborando protocolos de actuación ante as posibles ameazas; protocolos que nos permitirán dar resposta a cada situación concreta que puidera aparecer. A evolución dos acontecementos a nivel mundial irá marcando, como é lóxico, o desenvolvemento das actividades.

Durante esta lexislatura remataremos tamén a rede de infraestruturas sanitarias de Galicia, tanto no que se refire a hospitais como a centros de saúde.

-Urbanismo, vivenda e deporte

Neste mesmo concepto de calidade de vida encaixa a política urbanística, a de vivenda e a deportiva. Procuraremos nesta etapa que comeza que os concellos de Galicia dispoñan de normas urbanísticas actualizadas que integren harmonicamente a protección ambiental e a expansión urbana, prestando unha atención singular ás especificidades do medio rural.

A revisión da Lei do solo de Galicia e da Lei de ordenación e protección do medio rural constituirán os instrumentos básicos para que poidamos levar adiante e con éxito o proxecto “A Galicia das boas vilas”. Poñerémo-los medios tamén para que o dereito á vivenda, dereito amplamente desenvolvido no noso programa, sexa unha realidade avanzada neste país.

En materia deportiva cumpriuse amplamente o obxectivo de converte-lo deporte nun dos elementos clave da modernización e da saúde colectiva, física e moral da sociedade galega. Témo-la satisfacción de constatar que os resultados son satisfactorios, o que nos permite iniciar esta etapa cunha posición inmellorable.

As metas máis ambiciosas a favor do deporte galego son: infraestruturas municipais, instalacións dependentes das asociacións deportivas, subvencións baseadas en baremos obxectivos, tecnificación, deporte de alto nivel, olimpíada escolar e salóns do deporte. Velái os resultados dunha xestión demostrada pola actual vitalidade dos 6.000 clubs deportivos galegos, tres veces máis dos existentes en 1990.

Mellores servicios sociais

A política social terá para o noso futuro goberno —se Deus así o quere e o Parlamento o aproba—, e moi particularmente para min, unha especial relevancia, non só nos campos xa enunciados, senón tamén na esfera específica dos servicios sociais en sentido específico. Por esa razón, por esa preocupación social, e non por ningunha outra de índole política, tomámo-la decisión de crear unha Consellería de Servicios Sociais.

Con esta nova consellería completamos un equipo de goberno cun renovado compromiso para atender as demandas dunha sociedade non excluyente. O Goberno galego, sensible a accións estratéxicas sustentadas en obxectivos de inserción social e laboral e disposto a cubri-los déficits, cada vez máis preocupantes, de coitados das persoas dependentes e discapacitadas, quere dotar dos servicios máis axeitados.

Para facer realidade estes obxectivos temos previsto consolidar e ampliar plans de acción social que vaian cubri-las necesidades de atención social das galegas e dos galegos máis desfavorecidos. Trátase de tres plans xenéricos que abranguen tódalas accións para desenvolver no terreo dos servicios sociais.

Primeiro: o Plan galego de maiores, que se estenderá ata o ano 2006, e que mellorará, sen dúbida, os servicios destinados a este importante colectivo, cada vez máis importante nas sociedades do noso tempo.

Segundo: a atención especial ós enfermos de Alzheimer, a través de novas residencias dotadas de centros de día, de atención no fogar, de acollemento familiar ou de teleasistencia; medidas que serán potenciadas e promocionadas, ademais do fomento de auto-realización dos maiores.

Terceiro: unha maior preocupación polos discapacitados, a través do Plan de atención ás persoas con discapacidade. Este plan dará resposta, sen dúbida, ás necesidades deste colectivo mediante a creación de prazas ocupacionais e residenciais e a potenciación da formación.

Outra prioridade inescusable para a Xunta será a atención ó colectivo de persoas en situación de exclusión, calquera que sexa a causa desta. Por iso está xa en marcha e terá especial desenvolvemento o Plan galego de inclusión social, mediante o que promoveremos dinámicas de inclusión social e emprego dirixidas ás persoas e familias que corren o risco de verse fóra do mercado laboral e, en definitiva, da sociedade normal.

Este plan vai reforza-los aspectos integradores das políticas de rendas mínimas. Pretendemos deste xeito evitar posibles situacións de cronificación da exclusión, para o que temos pensado asociar esta política a estratexias activas de integración, co fin de que este

colectivo estea en disposición de acceder ó mercado de traballo.

-Gran avance da galeguidade

De forma deliberada, pola súa importancia e pola miña persoal vinculación coa emigración —da que moito me honro, pois son fillo de emigrantes que se coñeceron en Cuba, alí naceron dous dos meus irmáns e teño parentes en media América—, quero pecha-la relación dos meus compromisos, no que será o meu cuarto período á fronte da Xunta, coa reafirmación dun compromiso total coa galeguidade.

Señorías, en perfecta consonancia coa integración e coa convivencia social, á que facía referencia no principio deste discurso, cómpre sitúa-la Galicia do alén, a Galicia emigrada, é dicir, a máis dun millón de paisanos nosos que tan dignamente nos representan polo ancho mundo, e moitas veces, hoxe, non sen dificultades.

Durante a longa diáspora galega os nosos emigrantes souberon adaptarse e integrarse sempre exemplarmente a culturas e mesmo a linguas moi dispares. Nunca ninguén poderá considerar a ningunha das nosas comunidades como grupos conflictivos ou inadaptados. Todo o contrario, os galegos que saíron polo mundo representan un exemplo de convivencia, de laboriosidade e de integración nos países que os recibiron; condicións estas que transcenderon ás segundas e terceiras xeracións.

As colectividades galegas falan por si soas dunha certa mestizaxe cultural, levada a cabo sen ningunha prevención ou prexuízo, en épocas moi anteriores á actual relevancia deste fenómeno social. Os galegos mantiveron sempre, alí onde se atopasen, unha actitude cordial e aberta a outros pobos, razas e mesmo relixións; actitude que os fillos e os netos dos nosos emigrados seguen practicando. Valla este exemplo de cosmopolitismo e de convivencia, señorías, entre outras moitas achegas, para significa-la enorme e a profunda dimensión da diáspora galega. E, por certo, estes días acaba de publicar acertadamente o Consello da Cultura Galega unha selección de cartas de emigrantes ós seus parentes en Galicia que, realmente, fai chorar ó corazón.

Soamente tendo en conta os nosos emigrantes en América e en Europa —e chegan ata Australia ou ata calquera parte do mundo—, xunto coas súas segundas e terceiras xeracións, hai que falar de colectivos cuantitativa e cualitativamente importantísimos. Se a isto lle sumámo-las innumerables achegas que a emigración leva feito a Galicia na economía, na sociedade, na cultura, na educación —en cada unha das 30 parroquias do meu municipio hai unha escola ou escoliña creada polos emigrantes—, na sanidade e, en fin, en todos e cada un dos ámbitos do noso devir como pobo, non debe estrañarlle a ninguén que tomase a decisión de crea-la Consellería da Emigración, sobre todo agora que xa a temos nas dúas direccións.

Polo tanto, señoras e señores deputados, pediría que non se especulase con outro tipo de motivacións; o peso específico e a dimensión dun colectivo cada vez máis presente, a situación crítica dalgúns países de acollida e a defensa das súas reivindicacións en canto a participación institucional e a nacionalidade se refiren son razóns abondo importantes que nos obrigan, hoxe máis que nunca, e a min dende a honrosa responsabilidade que neste momento teño, cos irmáns emigrados. A isto quixera engadirle o meu total apoio ás exemplares institucións, que indubidablemente terán que ir renovándose, dándolle paso á xuventude, para seguir sendo verdadeiras embaixadas de Galicia.

Reitero, máis unha vez, o que indica o programa electoral do Partido Popular de Galicia: a defensa dos emigrantes e dos seus dereitos políticos, tanto para os galegos do exterior como para os que viven en España; a necesidade de que acaden unha representación singular no Senado e, dende logo, un maior impulso e intensificación de relacións con novas accións e plans destinados ás comunidades galegas de España, Europa, América e Oceanía.

Quero salientar, entre os principais obxectivos da nova consellería, que a integración no proxecto común da galeguidade pasa pola incorporación das novas xeracións, dos fillos e netos dos emigrantes. Queremos unha galeguidade firmemente constituída por novos galegos e galegas que se sintan orgullosos de pertencer a esta terra, aínda que nacesen moi lonxe de aquí.

Será a través dos sinais nos que se asenta a nosa identidade onde se produza a natural autoidentificación destes mozos, moitos deles altamente cualificados, ós que haberá que informar para trasladárle-la imaxe viva e real da Galicia do século XXI, empezando pola lingua e a cultura, verdadeiros motores da galegitude, e continuando polas tradicións, pola historia, pola economía, polas tecnoloxías e por todo aquilo que, en definitiva, lles permita descubrir quen son, de onde veñen e, se é o caso, a onde veñen.

CONCLUSIÓN

En definitiva, señor presidente, señoras e señores deputados, neste comezo do século XXI, e dende Galicia, cobra para min especial significación o alentador pensamento de Demóstenes, que inspiraba o “crer no que verdadeiramente desexamos”.

Eu creo, como cren todos, en Galicia e desexo con toda a forza do meu corazón que esta nova era que comeza sexa a da consolidación definitiva, a tódolos niveis, dun país que merece o mellor por parte dos seus fillos, dos de aquí e dos que están lonxe.

Sei que vivimos nun mundo no que se multiplican os problemas e aumentan as tensións a ritmos vertixinosos. Moitas veces semellamos ser espectadores impotentes de guerras, atentados, cataclismos e todo tipo de desgracias. Pero tamén é ben certo que hoxe máis que nunca constatamos no ser humano a mellor e máis perfecta creación de Deus, unha firme vontade de volverse cara a dentro, de busca da espiritualidade, de defensa da natureza, de participación creativa, de maior tolerancia, autenticidade e solidariedade.

Todo isto é o que nos impulsa a crer no home do novo milenio, ou o que é o mesmo, a colaborar modestamente para que se imponha a xustiza no mundo e a sociedade sexa máis equilibrada, libre e democrática.

Ninguén se atreverá a negar, señorías, que Galicia, este vello reino situado nunha das fisterras de Europa, participou activamente do último treito do século XX, superou eivas e complexos ancestrais, e hoxe encárase con orgullo a un novo século e milenio.

En definitiva, señorías, penso que ninguén poderá negala chegada do progreso e da modernización coa

que soñou e pola que loitaron tódalas xeracións que nos precederon.

Polo que a min corresponde, asumo a responsabilidade de seguir traballando polo engrandecemento da terra na que nacín, á que quero seguir servindo con renovado optimismo e no convencemento de que Galicia atopou o seu modelo propio; un modelo que non permite aventuras e, aínda menos, voltas atrás.

Cunha serena visión de futuro e na seguridade de ter cumprido os dictados da miña conciencia, cargado coa experiencia dos anos, mais nunca vello de espírito nin canso de traballar, emprendo hoxe unha nova viaxe a Ítaca.

Non me poñen medo nin as dificultades do camiño nin as súas sombras. Coa confianza, coa ollada no futuro, invito a todos a traspalo pórtillo desta nova era que no novo século comeza para Galicia.

Dixen.

Moitas gracias. (Tódolos deputados e tódalas deputadas do Grupo Parlamentario Popular de Galicia, postos en pé, prorrompen en grandes e prolongados aplausos.)

O señor PRESIDENTE: Moitas gracias, señor candidato.

A intervención dos grupos parlamentarios, de acordo co disposto no artigo 136.3, dará comezo o día 5, mércores, ás doce e cinco da mañá.

Ata entón, suspéndese a sesión.

Suspéndese a sesión á unha da tarde.

RELACIÓN DE DEPUTADOS E DEPUTADAS

Provincia da Coruña

Polo Partido Popular (PP):

- 1.- Manuel Fraga Iribarne
- 2.- Jaime Alberto Pita Varela
- 3.- Fernando Rodríguez Corcoba
- 4.- Marta Álvarez Montes
- 5.- Elisa Madarro González
- 6.- Juan Manuel Juncal Rodríguez
- 7.- Miguel Ángel Reviejo Ares
- 8.- Manuel Santos Ruíz Rivas
- 9.- Fernando Amarelo de Castro
- 10.- Alberto Sueiro Pastoriza
- 11.- Jesús María Fernández Rosende
- 12.- Manuel López Outeiral

Polo Bloque Nacionalista Galego (BNG):

- 1.- Xosé Manuel Beiras Torrado
- 2.- María Pilar García Negro
- 3.- Xosé Henrique Tello León
- 4.- Xesús Manuel Veiga Buxán
- 5.- Xosé Díaz Díaz
- 6.- Domingos Merino Mejuto

Polo Partido dos Socialistas de Galicia-PSOE (PSdeG-PSOE):

- 1.- José Luis Méndez Romeu
- 2.- Miguel Cortizo Nieto
- 3.- Natividad González Laso
- 4.- Francisco Cerviño González
- 5.- María Soledad Soneira Tajés
- 6.- Francisco Sineiro García

Provincia de Lugo

Polo Partido Popular (PP):

- 1.- Manuela López Besteiro
- 2.- José María García Leira
- 3.- José Manuel Barreiro Fernández
- 4.- Sergio López García
- 5.- María Jesús Tapia Fernández
- 6.- Susana López Abella
- 7.- Victoria Eugenia López Díaz
- 8.- Manuel Díaz Vázquez
- 9.- Remedios Castedo Carballo

Polo Bloque Nacionalista Galego (BNG):

- 1.- Alberte Xullo Rodríguez Feixóo
- 2.- Emilio López Pérez
- 3.- Eduardo Gutiérrez Fernández

Polo Partido dos Socialistas de Galicia-PSOE (PSdeG-PSOE):

- 1.- Ricardo Varela Sánchez
 - 2.- Ismael Rego González
 - 3.- Margarita Pérez Herraiz
-

Povincia de Ourense

Polo Partido Popular (PP):

- 1.- Inmaculada Rodríguez Cuervo
- 2.- Miguel Santalices Vieira
- 3.- Roberto Castro García
- 4.- José Manuel Baltar Blanco
- 5.- María Dolores Rodríguez Seijas
- 6.- Gregorio Rodríguez Fernández
- 7.- Cástor Gago Álvarez
- 8.- María Josefa Caldelas Fernández

Polo Bloque Nacionalista Galego (BNG):

- 1.- Alfredo Suárez Canal
- 2.- Xosé Henrique Rodríguez Peña
- 3.- Xosé Francisco Ferreiro Abelleira

Polo Partido dos Socialistas de Galicia-PSOE (PSdeG-PSOE):

- 1.- Xabier Casares Mourino
- 2.- Laura Seara Sobrado
- 3.- Pablo Xabier López Vidal

Povincia de Pontevedra

Polo Partido Popular (PP):

- 1.- Xosé Cufía Crespo
- 2.- Enrique César López Veiga
- 3.- Marisol Bueno Berrío-Ategortua
- 4.- Xesús Palmou Lorenzo
- 5.- Beatriz González Loroño
- 6.- María Corina Porro Martínez
- 7.- Ramón Sestelo Fernández
- 8.- Juan Pedrosa Vicente
- 9.- Pilar Rojo Noguera
- 10.- Juan Manuel Casares González
- 11.- María Martín Alonso
- 12.- María Pilar Ramallo Vázquez

Polo Bloque Nacionalista Galego (BNG):

- 1.- Bautista Álvarez Domínguez
- 2.- Francisco Trigo Durán
- 3.- María Olaia Fernández Davila
- 4.- María Salomé Álvarez Blanco
- 5.- Bieito Lobeira Domínguez

Polo Partido dos Socialistas de Galicia-PSOE (PSdeG-PSOE):

- 1.- Emilio Pérez Touriño
- 2.- Dolores Villarino Santiago
- 3.- Antón Louro Goyanes
- 4.- Modesto Pose Mesura
- 5.- Carmen Gallego Calvar

RELACIÓN DE DEPUTADOS E DEPUTADAS

1.- Álvarez Blanco, María Salomé	(BNG)
2.- Álvarez Domínguez, Bautista	(BNG)
3.- Álvarez Montes, María Marta	(PP)
4.- Amarello de Castro, Fernando	(PP)
5.- Baltar Blanco, Manuel José	(PP)
6.- Barreiro Fernández, José Manuel	(PP)
7.- Beiras Torrado, Xosé Manuel	(BNG)
8.- Bueno Berrio-Atehortua, Marisol	(PP)
9.- Caldela Fernández, María Josefa	(PP)
10.- Casares González, Juan Manuel	(PP)
11.- Casares Mourinho, Xabier	(PSdeG-PSOE)
12.- Castedo Carballo, Remedios	(PP)
13.- Castro García, Roberto	(PP)
14.- Cerviño González, Francisco	(PS deG-PSOE)
15.- Cortizo Nieto, Miguel	(PSdeG-PSOE)
16.- Cufía Crespo, Xosé	(PP)
17.- Díaz Díaz, Xosé	(BNG)
18.- Díaz Vázquez, Manuel	(PP)
19.- Fernández Davila, María Olaia	(BNG)
20.- Fernández Rosende, Jesús María	(PP)
21.- Ferreiro Abelleira, Xosé Francisco	(BNG)
22.- Fraga Iribarne, Manuel	(PP)
23.- Gago Álvarez, Cástor	(PP)
24.- Gallego Calvar, Carmen	(PSdeG-PSOE)
25.- García Leira, José María	(PP)
26.- García Negro, María Pilar	(BNG)
27.- González Laso, Natividad	(PSdeG-PSOE)
28.- González Loroño, Beatriz	(PP)
29.- Gutiérrez Fernández, Eduardo	(BNG)
30.- Juncal Rodríguez, Juan Manuel	(PP)
31.- Lobeira Domínguez, Bieito	(BNG)
32.- López Abella, Susana	(PP)
33.- López Besteiro, Manuela	(PP)
34.- López Díaz, Victoria Eugenia	(PP)
35.- López García, Sergio	(PP)
36.- López Outeiral, Manuel	(PP)
37.- López Pérez, Emilio	(BNG)
38.- López Veiga, Enrique César	(PP)
39.- López Vidal, Pablo Xabier	(PSdeG-PSOE)
40.- Louro Goyanes, Antón	(PSdeG-PSOE)
41.- Madarro González, Elisa	(PP)
42.- Martín Alonso, María	(PP)
43.- Méndez Romeu, José Luis	(PSdeG-PSOE)
44.- Merino Mejuto, Domingo	(BNG)
45.- Palmou Lorenzo, Xesús	(PP)
46.- Pedrosa Vicente, Juan	(PP)
47.- Pérez Herraiz, Margarita	(PSdeG-PSOE)
48.- Pérez Touriño, Emilio	(PSdeG-PSOE)
49.- Pita Varela, Jaime Alberto	(PP)
50.- Porro Martínez, María Corina	(PP)
51.- Pose Mesura, Modesto	(PSdeG-PSOE)
52.- Ramallo Vázquez, María Pilar	(PP)
53.- Rego González, Ismael	(PSdeG-PSOE)
54.- Reviejo Ares, Miguel Ángel	(PP)
55.- Rodríguez Corcoba, Fernando	(PP)
56.- Rodríguez Cuervo, Inmaculada	(PP)
57.- Rodríguez Feixóo, Alberte Xullo	(BN)G)
58.- Rodríguez Fernández, Maximino	(PP)
59.- Rodríguez Peña, Xosé Henrique	(BNG)
60.- Rodríguez Seijas, María Dolores	(PP)
61.- Rojo Noguera, Pilar	(PP)
62.- Ruiz Rivas, Manuel Santos	(PP)
63.- Santalices Vieira, Miguel Ángel	(PP)
64.- Seara Sobrado, Laura	(PSdeG-PSOE)
65.- Sestelo Fernández, Ramón	(PP)
66.- Sineiro García, Francisco	(PSdeG-PSOE)
67.- Soneira Tajés, María Soledad	(PSdeG-PSOE)
68.- Suárez Canal, Alfredo	(BNG)
69.- Sueiro Pastoriza, Alberto	(PP)
70.- Tapia Fernández, María Jesús	(PP)
71.- Tello León, Xosé Henrique	(BNG)
72.- Trigo Durán, Francisco	(BNG)
73.- Varela Sánchez, Ricardo	(PSdeG-PSOE)
74.- Veiga Buxán, Xesús Manuel	(BNG)
75.- Villarino Santiago, Dolores	(PSdeG-PSOE)

DIARIO DE SESIÓN DO PARLAMENTO DE GALICIA

Edición e subscricións: Servicio de Publicacións do Parlamento de Galicia.
Hórreo, 63. 15702. Santiago de Compostela. Telf. 981 56 16 00

Impresión e distribución: La Voz de Galicia, S.A.
Concepción Arenal, 11-13. 15006. A Coruña.

Dep. Leg. C-255-1982. ISSN 1133-2735